

תשורה

משמחת הנישואין
של
הרה"ת מנחם מענדל
וברכה אסתר שיחיו
מאן

תשורה

משמחת הנישואין
של
הרה"ת מנחם מענדל
וברכה אסתר שיחיו
מאן

יום רביעי י"א סיון ה'תש"פ

פתח דבר

ב"ה

לזכרון טוב, ליום כלולת צאצאינו החתן הרה"ת מנחם מענדל שיי' עם ב"ג הכלה המהוללה מ' ברכה אסתר תחי',

- ועל יסוד הנהגת כ"ק אדמו"ר מהוריי"ץ נ"ע בעת חתונת כ"ק אדמו"ר מה"מ והרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע, ביום הבהיר י"ד כסלו תרפ"ט -

הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק, בתשורה המובאת בזה.

בחוברת זו יבואו:

- א. התשורה שחילק כ"ק אדמו"ר מהוריי"ץ נ"ע בעת חתונת הרבי.
- ב. מכתב לחתונה ששלח הרבי, וכן כמה מכתבים מו"ק אדמו"ר מהוריי"ץ נ"ע למשפחת הכלה (בפרסום ראשון).
- ג. כמה סיפורים שאירעו עם אבי הכלה הרב מנחם אהרן הכהן ראדאל ע"ה עם הרבי.
- ד. רשימת זכרונות וסיפורים מאת הרה"ח ר' שמואל הלוי ע"ה לעוויטין נרשם ע"י סב החתן הרב ישראל הלוי שיי' לאבקאווסקי. סיפורים אלו נרשמו בשעתו, ע"פ הוראתו הקדושה של הרבי להרש"ל, שיספר זכרונותיו לא' התמימים בכדי שירשום אותם, ולאח"כ לפרסמם. בהשגח"פ רשימות אלו נמצאו לאחרונה, ומפרסמים כאן לראשונה.
- ה. יומן פרטי - מחדשי סיון, תמוז, ורוב חודש מנחם אב, שכתב אבי החתן הרב אברהם שיי' מאן, בשנת תשמ"ט, אז זכה ללמוד ב707. (חלקו - בפרסום ראשון).

ויהי רצון אשר משמחת נישואין זו נזכה תיכף ומיד ממש לשמחת
הגאולה, ולשלמות הנישואין דישראל והקב"ה, ויקויים היעוד "מהרה
ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים . . קול חתן וקול כלה גו",
בגאולה האמתית והשלימה, ומלכנו בראשנו.

בשמחה ובברכה
מוקיריהם ומכבדיהם
משפחת מאן **משפחת ראדאל**
טאראנטא, קנדא ברוקלין, נ.י.

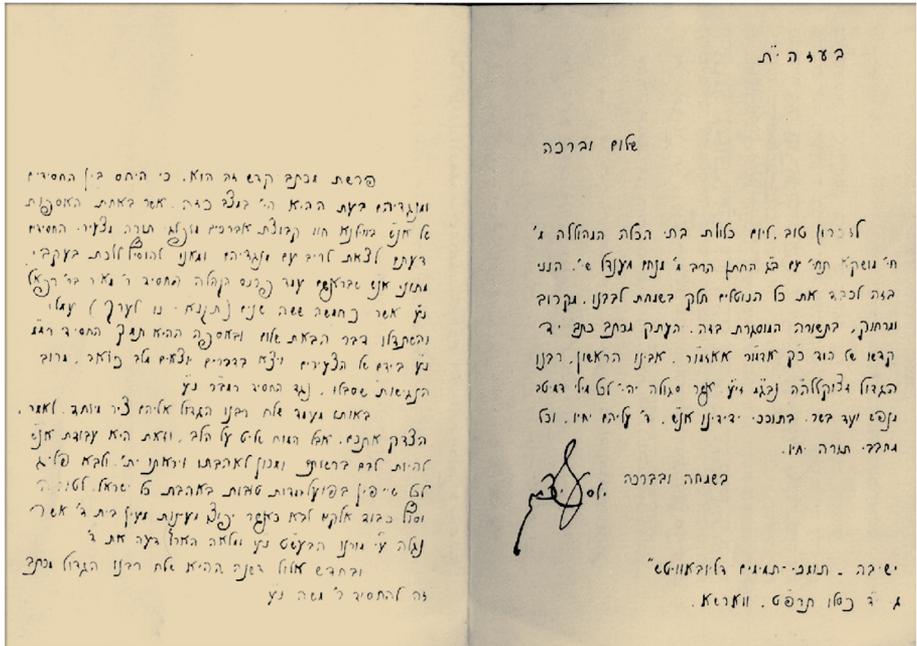
יום רביעי י"א סיון ה'תש"פ
יום חתונת הרה"ק ר' לוי יצחק עם הרבנית חנה נ"ע לפני
מאה ועשרים שנה - תר"ס.
ברוקלין ניו יארק

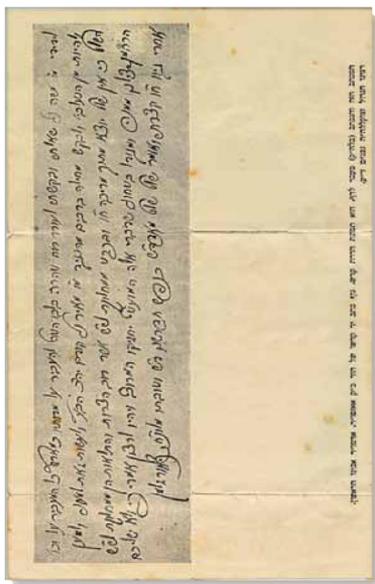
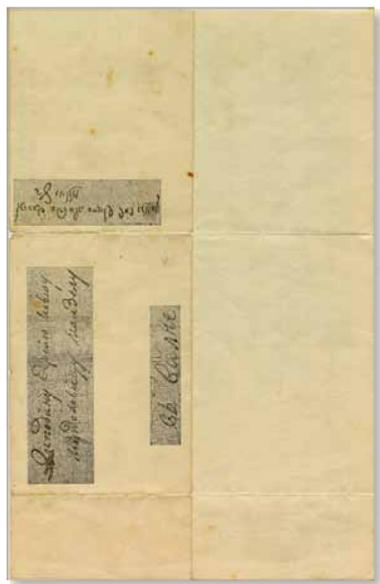
התשורה מחתונת הרבי

לגיליון זה צורף גיליון נוסף שנכפל לשנים: מצד ימין נדפס צילום מכתבו של הרבי הריי"צ - הכתוב בכתב ידו של אחד המזכירים וחתום בגוכי"ק של אדמו"ר הריי"צ - בו הוא מודיע כי מכתב של אדמו"ר הזקן שראה לכבד בו "את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק... אשר סגולה יהי לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, בתוככי ידידינו אנ"ש, ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו". בצד השמאלי של הגיליון, נדפסה פשר פתשגן הכתב - אף זאת בצילום כתב-ידו של אותו מזכיר - בו מפרט הרבי את הנסיבות בגללן שלח רבינו הגדול את מכתבו הנ"ל.

באמצע סעודת חתונתה של הרבי, בי"ד כסלו תרפ"ט, שעה שהסיבו המסובים ליד השולחנות הערוכים, ציוה הרבי הריי"צ לאחד מתלמידי התמימים, לחלק בשמו, לכל אחד ואחד מהמסובים, תשורה מיוחדת:

גיליון שנכפל לשלושה חלקים. מצדו האחד של הגיליון נדפס צילום "תמונת הדרת-קודש. גוף כתב יד קדשו של כ"ק אאזמו"ר. אדמו"ר אבינו הראשון. רבינו הגדול צוקללה"ה נבג"מ זי"ע", ומצדו השני, כלפי חוץ, נדפסו שלושה צילומי קטעים קטנים, האחד - כתוב בלשון הקודש - אף הוא בגוכי"ק של אדמו"ר הזקן. השניים האחרים נכתבו ברוסית על-ידי אדם אחר.

לידידי מו' משה נ"י שאלתי ובקשתי לעורר רוח טהרה בלבו הטה[ור] להעביר על מידותיו כמארז"ל כל המעביר על וכו' ולהיות מן הנעלבי[ם] ולבקש מחילה ברבים מהגנדי מו' מאיר נ"י קודם יה"כ הבע"ל [יום הכיפורים הבא עלינו לטובה] ולעשות זאת למעני ולמען השלום] כי אין שלו' יוצא מתוך מריבה ח"ו ובפרט ממחלוקת לש"ש [לשם שמים] אשר רוב הצרות והתלאות הן ממחלוקת לש"ש הרחמן יצילנו ממנה ומגודל בטחוני שדברי אלה המועטין] יחזיקו המרובין] והיו לרצון אמרי פי ולא ישליכם אחרי גיוו ח"ו קיצרתי ואומר שלו' שלו' מאדה"ש [מאדון השלום] כנפש תדרשנו ד"ש [דורש שלומן] וטובתו מלונ"ח [מלב נפש חפיצה] שניאור זלמן

תרגום הכיתוב בתמונה השמאלית למטה - בגוף כתב יד קודש אדמו"ר הזקן:

להרבי מו"ה מיזליש שמש וגאמן דק[הלת] ווילנא

שלוש השורות הנוספות, בשפה הרוסית, נכתבו על-ידי אחר:

לאדון יהודי משה מורדוכוביץ [בן מרדכי] מיזליש בוויילנא

בנוסף לחלוקת ה'תשורה' בעת החתונה, שלח הרבי הריי"צ 'תשורה' זו לכמה מחסידיו, וכלשון הרבי באחד ממכתביו: "... אשר כ"ק מו"ח אדמו"ר שלחו בתור מתנה לחסידים ואנ"ש בקשר עם חתונתי".

מכתב לחתונה ששלח הרבי לחתונה
שהוקבעה בתאריך י' סיון

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ח' סיון השל"ח
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ כו'
מו"ה
וב"ג ת"ז

שלום וברכה!

במענה על הודעתם מקביעות זמן חתונתם
ליום י' סיון הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכה מזל טוב
מזל טוב ושחאה בשעה טובה ומוצלחת ויבנו
בית בישראל בנין עדי עד על יסודי החורה
והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי
תורת החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13. N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, ז' מ"ח תש"ט.
ברוקלין

אל התלמיד החשוב מר מנחם מענדיל שי'
שלום וברכה!

במענה על שאלתו אודות זמן לימוד
בהישיבה, הנהו מוכרח להיות בהישיבה וללמוד
בהסדר ראשון בכל יום והשי"ת יצליחו בלימוד
הנגלה ודא"ה ויהי' ירא שמים חסיד ולמדן.
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכ"ר. ת. א. ג. ג. ג.

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13. N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, כ"ט שבט תש"ט.
ברוקלין

אל התלמיד מר מנחם מענדיל שי'
שלום וברכה!

במענה על כתבו אודות הצעת השידוך
עם בת ידידי הר' מרדכי אברהם יסעי' שי' גראנער
נכון הוא בסאד ומתאים לעצת הז"ל בנושא אשה
יבדוק באחי', ואחי המדוברת הם מתלמידי יקירי
והכי נעלים יחיו והשי"ת יצליחו בגו"ר.
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכ"ר. ת. א. ג. ג. ג.

ב"ה, זמ"ח תש"ט.

ברוקלין

אל התלמיד החשוב מר מנחם מענדיל שי'

שלום וברכה!

במענה על שאלתו אודות זמן לימודו בהשיבה, הנהו מוכרח להיות בהשיבה וללמוד בהסדר ראשון בכל יום והשי"ת יצליחו בלימוד הנגלה ודא"ח ויהי' ירא שמים חסיד ולמדן.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ב"ה, כ"ט שבט תש"ט.

ברוקלין

אל התלמיד מר מנחם מענדיל שי'

שלום וברכה!

במענה על כתבו אודות הצעת השידוך עם בת ידידי הר' מרדכי אברהם ישעי' שי' גראנער נכון הוא במעוד ומתאים לעצת חז"ל הנושא אשה יבדוק באחי', ואחי המדוברת הם מתלמדיי ויקיריי והכי נעלים יחיו והשי"ת יצליחו בגו"ר.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ

770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה יו"ד אייר חש"ס.
ברוקלין.

ידידי נו"ח אי"א הרב
מוה"ר דובער שי" ואחיו
מו"ה מנחם מענדיל שי"א.

שלום וברכה!
במענה על שאלתם, לבחור השתתפות

מרת פלאטקין תחי' והשי"ח יצליחם בנשמיות

וברוחניות.

בשם ב"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר. ח. א. ג. ג.

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ

770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה י"ח סיון חש"ס.
ברוקלין.

ידידי נו"ח אי"א האחים
הרב מוה"ר דובער שי"א
ומו"ה מנחם מענדיל שי"א

שלום וברכה!

במענה על כתבת השי"ח יחזק
את בריאותם ויצליחם בעסקם בפרנסה טובה
בהרחבה בנשמיות וברוחניות.

ידידם הדו"ש ומברכם

בשם א. נ. א. ג. ג.

ב"ה יו"ד אייר תש"ט.

ברוקלין

ידידי וו"ח אי"א הרב מוה"ר דובער שי' ואחיו מו"ה מנחם מענדיל שי'

שלום וברכה!

במענה על שאלותם, לבחור השתתפות מרת פלאטקין תחי' והשי"ת

יצליחם בגשמיות וברוחניות.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ב"ה י"ח סיון תש"ט.

ברוקלין.

ידידי וו"ח אי"א האחים מוה"ר דובער שי' ומוה"ר מנחם מענדיל שי'

שלום וברכה!

במענה על כתבם, השי"ת יחזק את בריאותם ויצליחם בעסק בפרנסה

טובה בהרחבה בגשמיות וברוחניות.

ידידו הדו"ש ומברחם

בגשמיות וברוחניות

יוסף יצחק

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ

770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, ה'כ"ג סיון חש"ט.
ברוקלין.

לידידיי האחים השוחטים
מוה"ר רובער שי' ומו"ה
מנחם מענדיל שי' בוימנארטען.

שלום וברכה!
במענה על שאלתם, הנה חלה צריכים
לקבל את כל הנדרש לקבל את המניע להם כחוק
עפ"י עדותן של הרבנים והשי"ת יזמין להם מקום
מוכשר ומחורה טובה וקונים טובים ויתן להם
פרנסה טובה בהרחבה.

המברכם

סג"מ (במחלקת)
[Handwritten signature]

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ

770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, ה'ה' מנ"א חש"ט
ברוקלין.

אל התלמיד מר מנחם מענדיל שי'

שלום וברכה!
במענה על כבודי, ימשיך הלימוד
בבית הכנסת וישתדל לקרבם בכל ענייני הינוך
והשי"ת יעזרהו בהדרוש לו בגו"ר.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר. ת. [Handwritten signature]

ב"ה, כ"ג סיון תש"ט.

ברוקלין.

לידידיי האחים השותפים מוה"ר דובער
שיי ומוה"ר מנחם מענדיל שיי' בוימגארטען.

שלום וברכה!

במענה על שאלתם, הנה תחלה צריכים לקבל את כל הנדרש לקבל
המגיע להם כחוק עפ"י עדותן של הרבנים והשי"ת יזמין להם מקום מוכשר
וסחורה טובה וקונים טובים ויתן להם פרנסה טובה בהרחבה.

המברכם

בגשמיות וברוחניות

יוסף יצחק

ב"ה, ה' מנ"א תש"ט

ברוקלין.

אל התלמיד מר מנחם מענדל שיי

שלום וברכה!

במענה על כתבו, ימשיך הלימוד בבית הכנסת וישתדל לקרבם בכל
עניני חינוך והשי"ת יעזרוהו בהדרוש לו בגו"ר.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

סיפורים שאירעו באבי הכלה,

הרב מנחם אהרן הכהן ראדאל ע"ה, עם הרבי.

יום הולדתו של הרב ראדאל בסביבות חג השבועות. ובכן, באחד השנים בהיותו בחור בישיבה בניו יארק, תכנן להשתתף בהתוועדות של הרבי שנערך לקראת סוף החג, ואז להצטרף לתור לקבל את "כוס של ברכה" מהרבי.

במהלך כוס של ברכה, תמיד היו הבחורים עומדים מסביב בתוך ההמון ושרים ניגונים, בזמן שהם צופים בהרבי מחלק את הכוס של ברכה.

הרב ראדאל לא מיהר להיות דוקא מהראשונים בהתור שיקבל את כוס של ברכה. הוא עמד במקומו והיכה שהתור יהי' קטן יותר.

הוא הי' עסוק, ולפני ששם לב, להפתעתו, ראה איך שהרבי ישב ובירך ברכה אחרונה, לקח את הסידור ואת הכוס, ועזב את השול - כוס של ברכה נגמר!

הרב ראדאל הי' שבור לב לגמרי. הוא ככל כנראה איבד את ההזדמנות שלו לעבור לפני הרבי לקבלת כוס של ברכה, לפני יום הולדתו.

הוא לא ידע מה לעשות, והתיישב באותו ערב וכתב מכתב להרבי, והסביר מה שקרה: זמן חג השבועות הוא יום הולדות שלו, והוא לא זכה לקבל את כוס של ברכה. הוא לקח את זה כמסר משמים שמושהו כנראה לא בסדר בעבודת ה' שלו. לפיכך שואל את הרבי: מה דרוש תיקון וכיצד אוכל לתקן זאת?

את המכתב הכניס למזכירות שיועבר להרבי.

למחרת נודע לו שהמזכיר הריב"ק מחפש אותו. הוא אמר לו שהרבי שלח אותו למטה למצוא

אותו ונתן לו כוס של ברכה. ושעליו לוודא לא להגיד את זה לאף אחד.

תמיד כשחזר את הסיפור הזה, הי' מאד מתרגש באמרו "הרבי הי' מוכן לסמוך עלי".

*

ביחידות הראשונה שלו, ואולי זה הי' היחידות שלפני הבר מצוה, איכשהו הוא נפרד מאביו ונכנס בעצמו. כשמסר הצעטיל, הרבי הגיב שכותבים גם את שם האם. מכיון שהוא שתק ולא רצה לדבר, הרבי המשיך זאת אומרת שבשבילך כותבים מנחם אהרן בן פייגא. ואח"כ הוסיף, מכיון שאתה כהן כותבים מנחם אהרן הכהן בן פייגא.

*

בשנת תשכ"ז למד בארץ ישראל, יחד עם אח שלו שמואל, בשליחות הרבי. כשפרצה המלחמה אמו הפציר בו לחזור הביתה, אבל הוא השיב שהרבי שלח אותי לכאן ובלי הוראתו אינני זו.

אז היא התקשרה למוזכירות, והסביר להם שמבלי הוראת הרבי הוא לא עוזב, וממילא ביקשה שהרבי יגיד לו שצריך לחזור הביתה.

הרבי שלח לכל קבוצת הבחורים האמריקיים שהיו בארץ ישראל, שאין מה לדאוג, אין להפחיד ושום דבר לא יקרה להם.

בימי המלחמה הוא התנהג עם אמונה שלימה בברכת והבטחת הרבי. היו אפילו כמה מצבים של סכנה גדולה כשהוא עשה מה שאחרים פחדו לעשות, ואפילו הצליח להציל חייו של חייל אחד במצב שאף אחד לא רצה לסכן את עצמם. כל כך חזק הי' אמונה ובטחון שלו בברכת הרבי.

*

פעם הוא מילא שליחות מיוחדת. זה הי' לפני יוה"כ, ובמדינת קובה היו צריכים לד' מינים. היו אז הגבלות בין ארה"ב וקובה, ולכן לא ניתן הי' לשלוח ישירות מארה"ב. אז התקשרו ממוזכירות לאבא שלו, ר' יוסף, שבמאטרעאל הי' מוכר את הד' מינים, ושאלו אם שייך לשלוח את זה.

בערב יוה"כ התנדב הרב ראדאל להביא את הארבע מינים לשדה התעופה. לא הי' הרבה זמן, והדרך לשם הספיק לעשות במונית, אבל בדרך חזרה, בפרוס יום הקדוש, היה עליו ללכת 200 מיילס ולקח כשמונה שעות. הוא הפסיד את כל נדרי וכו', אבל בשבילו זה הי' היום כיפור הכי טוב של חייו.

רשימת סיפורים מאת הרה"ח ר' שמואל הלוי ע"ה לעוויטיץ

נרשם ע"י סב החתן הרב ישראל הלוי שי' לאבקאוסקי והרב חיים שלום דובער שי' ליפסקער.
רשימות הדברים נדפס כאן לראשונה באופן קצר ועבר הגהה ועריכה קלה בלבד. בעז"ה עוד
חזון למועד להוציאו באופן מורחב ומבואר.

הבעש"ט

א. שמעתי מר' זלמן הבלין שאדמו"ר נ"ע אמר שהבעש"ט הי' כמו קודם החטא, ויניחהו בג"ע.
ת"ל, ה"ה"מ האבות "ברוחניות", ואדה"ז הוא משה רבינו ע"ה - מתן תורה.

הרב המגיד

א. לייזער גורביץ הי' חולה על הריאה, והי' התוועדות עם אדנ"ע, ועמד אביו ר"י מתמיד וביקש
עבורו ברכה. והשיב אדנ"ע, "אלץ פאר זיך". ואמרתי [לכ"ק אדנ"ע] שמבקש עבור אינגעל.
[וסיפר כ"ק אדנ"ע ש]הה"מ קודם שנתגלה הי' עני מאוד והמלאך הי' בן יחיד והי' צריך לילך
לאחר ואין להם פרוטה, ובכה 'טרער' [=דמעה אחת] ונעשה קטרוג. בוכה על ילד. ארעמקייט/
פארשפילט.

ב. שמעתי מהסטראשלער: הה"מ הי' קודם התפילה ויצא ואמר חסידות עה"פ "והתודה עליו".
ואח"כ אמר קום, ונסע והי' אדה"ז ופרי הארץ, ונסעו שישים פרסאות ונכנסו לישובניק ואמר
הה"מ שיתפללו פה. ואמר לא' מהתל' שיראו אם יכולים להתפלל, ויצא ואמר שמלא מגויים.
אצל אדה"ז הי' מוקשה איפה העגלות. ושלא עוד א' ואח"כ א', נכנס ונעשה. וראה שכל מה
שהי' [מתפלל היו השקצים] מתמעטים, וראה שאין הדלת נפתחת. לקריאת שמע כמעט שלא
הי' שום אחד מהם. רק קטנים איבערגיקרימט תפילתם. ואח"כ נכנס הכפרי ושאל מה שלומך
שלקח את כלתו לעצמו. א"ל הה"מ: רשע "תן תודה" [היינו שיעשה תשובה ויתודה]. נסע
הה"מ [. . .] עד מעזריטש, והי' מתענה. ואח"כ אמר הה"מ עוד פעם תורה עה"פ "והתודה".
וא"ל שיעשה גלגול שלג ויגמור התהילים. ואמר שיביאו הלבושים לבדוק. גמר, ואח"כ סיפר
שהי' ג' אסורים אשת איש כלתו ונדה. שניהם היו יכולים לבטל, משא"כ אלו שנולדו מאיסור
נדה. (וזה מהשקצים הקטנים) כי קליפת נדה קשה וא' כמה קשה קליפת נדה.

ג. שמעתי מרש"ג, שהה"מ אמר שמחזיק טובה לכו"פ על היתר מילבן שקודם שפירש אינו
אסור אין נק' מתחלת ברייתן.

כ"ק אדמו"ר הזקן

א. אדה"ז אמר להקדוש שהי' נזהר במילבון "מיר היטן זעך בעסער. אנחנו ע"פ תורה, ואתה ע"פ חוש, ובחוש א"א להזהר".

ב. שמעתי מר' דוד צבי חן (כנראה שמע מאביו ר' פרץ - כי הוא מדוייק): פעם באסיפה בבארדיטשוב, אדה"ז הי' מנהל, ר' צבי (בן הבעש"ט) ישב ולמד גמרא, ר' ברוך ממעזיבז לא הי' נוכח ושלא שלוחיו. כשנכנס הסבא משפאליע אמר לו אדה"ז "זיידע, וואשט זיך" (כנראה הי' סעודה ג"כ) ולא ענה. וחזר פ"ב, ואמר מישהו אולי הוא מתענה? וחזר פעם ג' ועשה כבקשתו. מה שהי' כללות האסיפה איני יודע, אבל כנראה גם אודות כסף. כשאמר אדה"ז אודות כסף, עמדו שלוחיו של ר' ברוך ואמרו שאדמו"ר שלהם צוה לשאול האם בזמן מרדכי ואסתר גם היו צריכים כסף? ועמד אדה"ז ואמר, "איר הערט וואס זייער רבי זאגט שאני בזמן הזה מרדכי!"

ג. ר"ש קארלינר הי' אצל אדה"ז, ואדה"ז יצא ואמר להרבנית סטערנא שיהי' אורח חשוב וטענה השפחה שבכל פעם היא מבשלת, והשיב אדה"ז שאשתו תשפוך מלח, ולפועל גם השפחה וגם הבת שפכו. ולקח הר"ש כף ולא הי' יכול לאכול, ולקח אדה"ז ושאל חסר מלח? ושפך עוד. והבין ר"ש שאינו מרגיש, ושאל מאיפוא קיבל חוש זה, והשיב מהמאמר ד"ה 'באהבה כמצות רצוניך' נלקח מאתנו טעם אכילה.

ד. שמעתי מרש"ג: היו מגרשים יהודים מכפרים שסמוך לליובאוויטש ונסעו לאדה"ז ואמר שיסעו לר' זושא והי' מרחק רב, ובאו והי' ר"ז שוכב על מטתו חולה (מובא בספר שסבל עבור כלל ישראל ופ"א הי' אצלו הלוכלינער (החווה מלובלין) ואמר לו "הב לי' ירך ואוקמיי", וא' שראה הר"ז חולה, התחיל לבכות, ואמר הלוכלינער מה אתה בוכה אם הר"ז הי' רוצה הי' מקים את עצמו, רק רוצה לסבול) ושאל איה הפריץ שמגרש, ולא ידעו, אך [נשכב על הצד] ולקח מקלו ועשה [תנועה] ונהרג הפריץ.

ה. שמעתי מר' הלל סלאדאווסקי רב בפערלוב: פעם בנסיעת כ"ק אדמו"ר הזקן נסע דרך בראהין (שהיתה שייכת לר' נחום טשערנאבעלער) והי' אז מגפה שעברה על ילדים. החסידים דשם רצו לעכב את את אדה"ז ולבקשו שיעשה משהו נגד זה, אבל ידעו שהוא תקיף בדעתו ולא יעזור. האבן זיי זיך אוועק געלייגט באמצע הדרך לעכב העגלה (כהמנהג אז) וירד אדה"ז וסיפרו לו, וצוה להכריז מעל הבימה: ס'שטייט אין ירושלמי אז אין יבנה האט מען מבטל געווען די ערבות פון תינוקות. אח"כ מצאתי בספר של ר' גרשון בער מפאהאר, בשם ר' הלל, שכתוב סגולה על מגפת ילדים להכריז את הנ"ל.

ו. שמעתי מר' בערע וואלף¹, שהי' מלמד באווסוועט והי' "איבערגאנג" (מגיפה) על ילדים, וחיפשו במי לתלות העבירות, ותלו על המלמד לפי שהי' שם בלא אשה. ונסע המלמד לליאזני וסיפר לאדה"ז שאין לו פרנסה, והשיב לו אדה"ז שהשי"ת יזמין לו, ועל החשד, בשכר זה יהי' לו ילדים טובים. בדרך (חזרה לעירו) עבר פריץ וביקשו שיכנס [לתוך העגלה שלו] וסיפר לו כל הקורות עליו. וא"ל שיתן לו פרנסה. וברכתו השני' ג"כ נתקיים. וסיים ר' ב"ו שאני נכדו (ושחק...).

כ"ק אדמו"ר הצ"צ

א. פעם נכנס הצ"צ אצל בניו כשיישבו וסיפרו סיפורי צדיקים, וא"ל, מי יודע אם הסיפורים אמיתיים והצדיקים אמיתיים, במקום זה (סיפורי צדיקים), יכולים ללמוד הויות אבי ורבא שהם בודאי אמיתיים. ואמרו בניו שמזה רואים שאם הצדיקים והסיפורים אמיתיים נכון יותר לספר כו'.

כ"ק אדמו"ר נ"ע

א. אדנ"ע אמר לי על יחידות, שנשמה איז ניט אן אנגעבלאזענע זאך, א נשמה באלעבט דעם גוף.

ר' נחום טשערנאבלער

א. במאור עינים [כתוב שהי' ספק] אי יו"כ מכפר על דברים שאין מועיל תשובה והכריזו למעלה פס"ד. ביקש אד"ש איפוא כתוב ענין זה במאור עינים.

חסידים הראשונים

א. (. . אדנ"ע ישב על ספה וסיפר רש"ל סיפור זו): כשנכנס ר"א מסטראשעלע לאדה"ז בפעם הראשונה ליחידות קרא את בנו אדה"א ואמר לו ערשט איז בא מיר א יונגערמאן וואס האט זיך אפגעזעגנט פון וועלט.

ב. שמעתי מר' לוי' [שניאורסאהן]: ר"פ מאלאסטאוקער הנה חותנו הי' מתנגד, והיות שהר"פ הי' מופשט מעולם לא הי' יכול חותנו לסבול אותו. פעם עשה ע"י תחבולות שנתן משהו במאכלו להשביעו באיזה תאוה (שלא לפי ערכו), ומיד כשהרגיש ר"פ הלך לאדה"ז,

1 בכל מקום שזכר ר' בערע וואלף" כנראה הכוונה הוא להרב דוב זאב קאזעוויניקאוו, רבה של עיר יקטרינוסלב.

ומצאו הולך אנה ואנה בדביקות ואחרי משך זמן עמד אצל ר' פסח ואמר: פסח דו האסט פיינט עפל? והשיב "לא". והלך שוב אנה ואנה ועמד ושאל כנ"ל וענה עוה"פ "לא". וחזר פעם ג' כל הסדר, ואז אמר ר"פ ששונא.

ואמר ר"פ שבזה נתן לו אדה"ז כח באידישקייט שאפי' ע"י עבודה של ע' שנים לא הי' להגיע לזה.

ג. שמעתי מר' בערע וולף: ר"פ הקפיד על ר' הלל - [לפי שהי' אומר] "הויכע חסידות".

ד. אברך שהי' חושב אצל ר"פ מח"ז, הי' מבבל ר"פ מתפלתו.

ה. צדיק מבטן אמו ר"ה (מעיר בראהין הי'). אביו הי' חסיד של ר"נ ור"מ הי' נושא את בנו על כתפיו, ואמר אבא - על ר"נ - בוער אש על ראשו, ובירכו.

ו. אמו של ר"ז חייקין רצתה להציע [לו המיטה] ואמר, שמבלבלין אותו מלח[לום] חסידות.

ז. פעם הי' הרב לו"י [שניאורסאהן] עם זקינו זלמן משה חייקין אצל אדנ"ע, ועמד [אדנ"ע] קצת וביקש מר' זלמן שיברכו ולא רצה.

ח. את ר' לייב אייגר הי' מכבדים הרבה פעמים בסנדקאות והי' בא להב"מ בשעה מאוחרת מחמת גודל ריבוי הכנותיו. ושאלו אותו, הלא זריזים מקדימים למצוות? וכתב לר' שמעון סופר קרובו, וביקש שיתרץ עליו ותירץ מפני שההכנה למצוה היא גופא חלק מהמצוה...

פתגמים

כשיהודי חושב חכמה עילאה זה חכמה עילאה.

מר' פסח מאלאסטאווקער בשם ר' בערע וולף (ורג"ב הא'): קרוב הי' לכל אשר יקראוהו באמת. מיט אמת צו אמת און אין אמת.

הי' הו' ויהי' ברגע א' אין יעדער רגע שטייט, דער הי' הו' ויהי'.

נתאווה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, ער זאל זיך דערהערן אין נידעריגע חושים.

יומן פרטי - מחדשי סיון, תמוז, ורוב חודש מנחם אב, שכתב אבי החתן

הרב אברהם שי' מאן, בשנת תשמ"ט, אז שהה ב'קבוצה' 770.

חלקו בפרסום ראשון.

ובתחילת ההתוועדות ניגש לרבי ודיבר עמו כדקה.

ש"פ במדבר מבה"ח וער"ח סיון

תשמ"ט

יום א' ר"ח סיון

בעת חלוקת הדולרים באו כו"כ אישי ציבור ביניהם אריק שרון שי' וביקש את ברכת הרבי לביטחון בארץ וענה לו כ"ק אד"ש (מובא רק תוכן ולא הלשון) שכתוב בפרשה שלפנ"ז וישבתם לבטח בארצכם שההדגשה היא שהיא ארץ יהודית דהיינו ששומרים תומ"צ אזי יהי' בה שלום, עפ"י תורה, וכן בטחון עפ"י תורה, והרי כל הכופר בעבודה זרה נק' יהודי. ואח"כ פנה לדודתו, ואמר לה, "תסבירי לאריק, שאריאל זה מראה על גבור כארי". (אשתו התפלאה ע"כ שהרבי קראה בשמה - נילי - שזוכר את שמה מלפני 20 שנה). (אח"כ ערכו לו ארוחת בוקר בבית של הרבי (שחר יוצר הי' שם ואמר שזה אצל א' מאנ"ש (הוא צילם)) בפרזידנט וסיפר שהתפעל מאוד מכהנ"ל).

כמו"כ ביקר מנהל מחלקה בכירה במוסד בחו"ל. וכשעבר הציג אותו בנימין שהוא א' מאנשי הביטחון והוא מבקש רפו"ש עבור בתו. הרבי נתן דולר א' בשבילו וב' לרפואת בתו והג' להצלחה בכל עניני הביטחון לא רק בחו"ל אלא גם בארץ". (הוא התרגש מאוד מזה שהרבי "קלט אותו" שהוא עובד במוסד,

תוכן ההתוועדות כתוב כבר בתוכן קצר, באופן כללי, אבל הדיבורים חזרו על עצמם באריכות ובפרט בקשר לרמב"ם - ראה בהשמטות לשיחות. בין השיחות עשה תנועות לעידוד השירה, ובפרט ב"נאפולין מארש" (להעיר מהתהלוכה דלקמן). כשניגנו אין אדיר כו' לא עשה תנועות מיוחדות. [הי' שם איזה ענין מיוחד: הרבי הורה לר"י הכהן (לנגן) "יה"ר" (הרב טלישבסקי שי' לא הי') והתחיל לנגן "שיבנה כו'", ואז הרבי חייך ואמר "יה"ר", ומיד התחיל הר"י לנגן "יה"ר מלפניך וכו'" - בניגון של שיבנה...].

בשבת שהה כאן חה"כ אבנר שאקי, ובליל ש"ק כשהרבי יצא מהתפילה חייך לעברו. וכן בין השיחות בהתוועדות אמר לחיים כו"כ פעמים, ובא' הפעמים אמר על כוסית קטנה, ואזי חייך הרבי והראה לו בידיו הקדושות שיאמר על כוס גדולה (לפני שניגנו אין אדיר" החל לצאת, וכשראה ששרים זאת (וי"א שלכבודו כו') אזי חזר למקומו...).

ראש הישיבה דתות"ל המרכזית, הר"י פיאקסקי שליט"א, הי' בשבת בהתוועדות, (הוא בא לקראון הייטס, לכבוד על"י לתורה של נכדו) וישב בהתוועדות מאחורי הרבי.

לאחרי התפילות הגיע הראש ישיבה ללמטה וביקש את ברכת הרבי ושאל הרבי היכן החו"כ? וענה שלמעלה, אזי אמר שיתן את הברכה למעלה והר"י נכנס עם הרבי למעלית (כדי להספיק לשמוע את הברכה) והרבי יצא מהמעלית בחיך רחב מאוד ובירך שם את כולם.

יום ג' ג' סיון

כשירד למעריב לקח עמו מתחת לסידור גם ספר חת"ת (המהדורה האחרונה) בצבע חום, והציץ בו לפני ספה"ע ולפני הקדיש האחרון, ובשיחה דיבר על סיום השיעור התהילים דד' סיון הושיעה את עמך גו'. ולאחרי השיחה ניגן את כל השיר הושיעה פעם א' בשינוי קצת בקטע האחרון "על העולם", וגם בניגון הקטע הנ"ל. ואח"כ התחיל עוה"פ בחזק יותר הושיעה ועשה בידו הק' לעידוד השירה ותפס את הסידור והחת"ת ללכת ומיד הראה הריל"ג את הדולרים, אז הניח אותם על הסטנדר והחל לחלק הדולרים, כשעבר הרב מ. אשכנזי החזירו הרבי ונתן לו עוד דולר "פאר כפ"ח", וכן לביסמריצקי "פאר ועד הרבנים באה"ק", להרב הרצל "פאר בית חב"ד הרצלי" והריל"ג הזכיר "כפר תבור", והוסיף הרבי "כפר תבור", (מספרים שבאותה עת הי' השליח של ב"ח הרצלי" בחקירה משטרתית וד"ל). כשיצא עודד באופן חזק את השירה.

יום ד' ד' סיון

היום נסע לאוהל, בערב הכינו את הבימה,

שהם אנשי הבטחון היחידים העובדים בחו"ל (כידוע ליוח"ן) ואמר לו שישנם רופאים מומחים בנגי. והתורה אמרה ורפא ירפא שנותן רשות וכח לרפאות". (אגב: מפקד חיל האויר לא הי' אצל הרבי זה סתם שמועות-שוא, מי שכן הי' הוא - נשיא התעשי' האווירית של ישראל בארה"ב). הרבי אמר למזרחי "הצלחה רבה ומופלגה בכל המלחמות ובפרט במלחמת היהודים".

היום לא נסע לאוהל בגלל ר"ח. לאחרי תפילת המנחה יצא הרבי כשתנועת פליאה ותמיהה ניכרת על פניו הק', ונראה כמחפש משהו (?), אח"כ בירך את שאקי בפאר גיוזנטרהייט כו' וקבלת התורה בשמחה ובפנימיות...

פתאום, ב7:25 אני רואה את הקנר רץ ללמטה ומכין את הסטנדר ואומ' שהרבי הודיע שתהי' עכשיו שיחה, (כמובן שתפסתי מקום קרוב, בזאל היו סה"כ כב' מנינים, בתחילת השיחה). כ"ק אד"ש ירד לבוש בסירטוק של משי וארשת פנים מיוחדת, והחל בשיחה שארכה כ-20 דקות, ונגמר כחצי שעה לפני השקיעה. חילק לכ"א ג' דולר, כשיצא לקח בידו ג' דולר.

יום ב' ב' סיון

היום נסע כ"ק אד"ש לאוהל כשחזר היתה חופה של נכדו של הרב פיקסקי ראש ישיבתנו וכשהי' למטה ליד היציאה הראשונה הסתובב וראה את החופה ושאל בסימן תמיהה מדוע שרים, ואח"כ עשה פעמיים בידו הק' לביטול השירה.

ועיניו פקוחות לרווחה. בקיצור מחזה מיוחד
- קבלת ונתינת התורה...

תפילת מנחה בשעה 5:30, לאחר התפילה
הסתובב על צידו כהולך לצאת מהביהכנ"ס,
ואפי' תפס את הסידור בידו השמאלית אבל...
עכ"ז החל השיחה במשך כ-25 דק' כשכל
הזמן הסידור בידו, והוא נשען על הסטנדר של
התפילה על יד ימינו. זה ה' מחזה מוזר.

אחרי כ-10 דקות יצא מפתח 770 וליווה את
הקהל במבטו המיוחד לכך הסוקר ובודק כל
או"א, ושפתותיו דובבות - כרגיל, ומפעם
לפעם מניף ידו הימנית לעידוד השירה,
("נאפלוניגס מארש") באותה הזמן טיפסף
הגשם וכשיצא הביט על השמים. ואחרי
הליכה של 10 דקות החל לרדת גשם שוטף
במלא מובן המילה ובלא הפסק כלל וכלל,
וכמובן כשהגענו לברוא-פארק היינו רטובים
עד לשד עצמותינו ואצ"ל שהנעלים דמו
לספינות מים. האנשים בברוא-פארק לא
האמינו שיבואו בכזה גשם "איזה משוגעים"
הם הלובאוטשער'ס, וכבר שמענו כו"כ
סיפורים עד כמה זה פעל על האנשים,
ואכמ"ל. וה"ה בחזרה ירד גשם שוטף עוד
יותר והחל להיות קריר. ובאו ל770 בשעה
11:00 ראית את כולם מסתובבים רטובים וכל
הזאל מלא במים שירד מהמעילים. הרד"ר
רסקין סיפר שמשנת תשל"ז לא ה' כזה דבר!
בשעה 11:30 יצא הרבי עם כובע וסירטוק
בלבד והחל לעודד את השירה בידו הק'
הימנית, אח"כ הרים את פניו כלפי מעלה
והסתכל על השמים, וראה את הגשם... והחל

כשירד למנחה ומעריב כשהוא עדין לבוש
בסרטוק של משי. לאחר התפילה נשאר
לעמוד על מקומו עד סיום הקדיש האחרון
ולא הסתובב לסטנדר...

ורק לאחר הסוף הסתובב והלך לסטנדר
השני והחל מיד (לאחרי סריקת כל הקהל)
באמירת המאמר אנכי ה"א אשר הוצאתיך
בארמ"צ מבית עבדים וכו'. ואמר את המאמר
מתחילה ועד הסוף ממש בעצימות עיניים.
(אגב מהמאמר שייצא לאור מוגה רואים שעד
הסוף - הכל ה' מאמר ולא שיחה). ואח"כ
חילק ג' דול' לכאו"א, וכשיצא עודד את
השירה בחוזק גדול. כמובן שהתרגשות הקהל
היתה חזקה מאוד וכמו"כ אצל הר"ר קאהן ש'
שקפץ כששמע את התחלת המאמר.
ונקווה שיהי' זה באופן של "פעולה נמשכת".

יום ה' ה' סיון ערב חגה"ש זמן מ"ת

היום נסע לאוהל, חזר בשעה 7:45.

יום וא"ו ו' סיון חג השבועות זמן מ"ת

בתפילת שחרית החזן ניגן בהרבה קטעים:
ב"האדרת והאמונה", והרבי עודד את
השירה. ב"ממקומך מלכנו" ניגן את ניגון
הר"מ זלוטשוב'ער והרבי לא עודד את הניגון.
בעת קריאת עשה"ד עמד הרבי לצד הימני
של הסטנדר וברוב הזמן הביט על בימת
הקריאה כשפניו הקדושות חוורות ולבנות

הורה להריל"ג להביא משקה מהחדר (?). ואח"כ היתה שיחה קצרה בה הורה שיסיימו את הרמב"ם עוד היום אחרי מנחה בתור התחלה ושיכריזו ע"כ, ולאחרי השיחה נתן למנחם גרליצקי המשקה. לאחרי הניגונים אמר "זאגט לחיים", ההתוועדות הקצרה הסתיימה בשעה 3:20, ומיד לאחרי מנחה ועלה לתורה.

להתוועדות הב' - דחגה"ש ירד בשעה 8:10 לערך, ורמז שיכריזו שמי שלא נטל ידיו שיאמר לחיים. אח"כ ענה לחיים כ-10 דקות והשיחה הראשונה התארכה כ-1:40 דק' (ממש ארוך מאוד) והביאור בדברי ר"י "אי לאו כו' הייתה בהרחבה מאוד, ובסדר יחסית. ולאחרי' - שיחה קצרה ע"ד חת"ת והוראות בפועל כו', כ"ז נגמר בשעה 11:30.

במשך כל זמן חלוקת כוס של ברכה לא עשה עם הידים בכלל לעידוד השירה (רק פעמיים כשעברו אנשים). רק ברבע שעה האחרונה כשהגיע החזן הרוסי צ'אצ'קעס עשה חזק מאוד עם הידים הן לחזן והן לאנשים. וכן באמצע השירים הורה לו לשרוק, ובאופן חזק, ובאותה עת חיפש את אבוחצירה האלוף לשריקות.

לאחרי ברכה אחרונה עמד והחל לומר בסידור "ויתן לך" ומאיר הארליג הציץ מאחורה ואמר עמו ביחד אך הרבי לא התייחס אליו כלל (ודלא כבתשמ"ו שהזיז את הסידור לכזון הארליג). אח"כ הניח הסידור בבית שחיו ואת הכוס עם מפית ע"ג בימינו ולקח בקבוק משקה בידו השמאלית והחל לנגן "כי בשמחה גו".

לעודד בחזק מיוחד מאוד באותה התנועה של שמח"ת, יותר מפעמים שעברו, ולאחר כשתי דקות נכנס, ויהי אך נכנס ונפסק הגשם כליל!

יום ש"ק ב' דחגה"ש

לאחרי התפילה כשהסיר כ"ק אד"ש את טליתו מעל אזנו לשמוע את ההכרזות הכריז הר"י פינסון על שעת תפילת המנחה ועדיין הרבי מחכה שימשיך להכריז, וגם לאחרי שהכריז דברי התעוררות על מבצעים - עדיין ניכרת על פני הרבי שרוצה לשמוע עוד משהו, על זמן ההתוועדות.

עכ"פ הרבי החל ללכת, באמצע הדרך עוררו את הגבאי שליט"א שיכריז על זמן ההתוועדות, ואכן החל להכריז (באותה העת נעצר הרבי והקשיב לדבריו) "די התוועדות קודש פון רבי'ן זאל געזונט זיין וועט זיך אנהויבן (ומרוב התרגשות סיים) לערך 1:30, והרבי הראה בידו סימן לכיטול... לאחר שהרבי יצא כבר מהזאל שם הנ"ל לב לטעותו והחל להכריז שזה בשעה 8:00 כרגיל. אך זה כבר לא עזר לו... - הריל"ג ירד והודיע שהרבי הודיע שירד להתוועד לעוד התוועדות בשעה 1:30 (דהיינו עוד ¼ שעה). התרגשות הקהל גברה למעלה מהמשוער על שזיכנו לעוד התוועדות בזכות טעות של הגבאי.

1:30 הרבי ירד להתוועדות ועשה קידוש כמו בכל שבת ולאחרי הניגון שיר מזמור החל בשיחה שקשורה לשבועות ובפרט בקביעות שנה זו, וההתחזקות בשיעורי חת"ת וכהנ"ל דובר בהרחבה ובאופן מסודר. אחרי השיחה

יום ב' ט' סיון

בשעה 8:00 נכנס ליחידות, בזאל למטה כרגיל, בזאל היו כ-150 איש. השיחה ארכה כ4/3 שעה, בעת חלוקת הדולרים היו כמה סיפורים ולא שמעתי רק שתיים. לר' יצחק גליצנשטיין אבא של ישראל מאילת קרא בחזרה ושאלו "האם הכל בסדר". (כנראה שיש לו משהו ברגלו - כי הוא צולע קצת). וכן דיבר עם זקן שהלך עם נכדתו, ודיבר עם נכדתו שתדליק נרות ש"ק (את זה שמענו - בקול רם). וכן קרא לכו"כ שלוחים גדולים ונתן להם עוד דולר (הר"ש מידנצ'יק ואמר לו "פאר ארגון הגג" (מאז נכנס לשם בחזרה) ועוד). אח"כ שיחה קצרה לברמ"צ ואח"כ לחתנים וכלות. דבר מעניין, שאת הפני"ם של החתנים וכן של הכלות לקח בחבילה בפ"ע והריל"ג רשם ע"כ. כשיצא הסתכל כלפי מעלה לכוון השעון - השעה הייתה 10:15. אח"כ תפילת ערבית בזאל הקטן. הלילה התקימה חתונת הת' שמואל קסלמן, הי' שם שמח מאוד ולאחרי' (לאחרי שהחבר'ה ה"מימוש" השתוללו עד שעה 2:00) התקיימה התוועדות מהגר"מ גרליק "דער רב" ממיאלנו, עד שעה 5:30.

יום ג' יו"ד סיון

בכלל בתקופה זו נוהג כ"ק אד"ש לחלק מטבעות לצדקה לילדים לפני תפילת מנחה. זה חידוש, כי זה לא קרה כבר כמה חודשים. אחרי תפילת ערבית בירך כו"כ בפאר גיזנטרהייט כו' ולתלמידים השלוחים מקרקס הוסף "הצלחה אין שליחות".

כמה סיפורים בהכש"ב: נתן בקבוק משקה להרב יקותיאל פרקש ואמר לו "פאר גאנץ ירושלים", לחה"כ אליעזר מזרחי (כשעבר בפעם הא' לא התייחס ולכן עבר עוד פעם ולאחרי שהריל"ג הציגו) נתן לו בקבוק משקה וא"ל "זה בשביל כל החברים שלך". עבר שם יהודי שעשה אופשערניש לבנו והביא מספרים בידו והגישו לכ"ק אד"ש והריל"ג הרים קצת שערות וגזום הרבי במספרים. לאדם שרצה לנשק ידו הק' הוריד הרבי את הכוס מידו הימנית לשמאלית והגיש לו את ידו לנשקה... נוימן לא הי'. (ע"פ החשבון - וכך שמעתי שמיד לאחרי כש"ב, הגיה הרבי את המאמר "אנכי" מערחה"ש (את המאמר ערכו הר"י קאהן והר"ש חריטנוב)).

יום א' ה' סיון אחה"ש "יום טבוח"

כ"ק אד"ש נסע לאוהל.

היום אחה"צ החל הכינוס תורה בו נאמו הר"י פיקרסקי, הר"ש עלברג, הר' מנשה הקטן, הר"א פישר (מגור), הר"י הרצל, הר"י העכט, ובסוף דיבר (וממנו נהנו מאוד מולם) אברהם פרינדלדר. נגמר בשעה 8:30. אח"כ הי' סיום רמב"ם והתוועדות בקשר לכינוס תורה (שמחלקים המים והחלות משבועות) ברוב פאר והדר ודיבר הר"ש אליטוב (בכלל הוא "מבלבל" כאן הרבה, בכל התוועדות).

לא שמעתי מה הי' בדולרים, רק שנגמר בשעה 3:00.

התורה, וכן ביום המחרת יום שישי לפני המבצעים ובעת המבצעים ולאחרי, וכן עם האנשים במבצעים למדו משנה וכיו"ב, בקיצור זה עורר מאוד חזק.

יום ש"ק י"ד סיון

ההתוועדות השבת הייתה רגילה למדי. רק שבניגונים עשה חזק עם הידים לעודד השירה וכן במחיאות כפים. בעת חלוקת המשקה מזג רק בחלק מהם מכוסו לבקבוק בחזרה. לא' שביקש (לא קשור למכרזים כו') משקה והריל"ג הזיוו קרא הרבי ומזג לו מהבקבוק. לאחרי שניגן והריקותי עלה (הרב) זלמן יפה והכריז באנגלית על הכנסת ס"ת לע"נ הרבנית (אגב הרבי ניגב את פניו במטפחת). ואח"כ החל לנגן עוה"פ "והריקותי גו". ההתוועדות נסתיימה בשעה 4:20.

יום א' ט"ו סיון "סיהרא באשלי" מותא"

חלוקת הדולרים החלה בשעה 11:20 עברו חה"כ מזרחי והלפרט. למזרחי אמר ממזרח שמש עד מבואו ויש לך כמה תשובות אצל המז'. לעוזרו אמר שיהי' הצלחה בעזרה לר' אליעזר ובפרט בענינים הכללים. להלפרט שביקש ברכה ליהודים באה"ק ענה הרבי און די אידן דא דארפן נישט א ברכה? ונתן לו דולר לתיתו בקופת צדקה שישים בכנסת" (ואמר שכבר יש קופ"צ בביהכנ"ס), ענה הרבי שישים קופ"צ בכנסת ושם ישים הדולר.

בשעה 10:00 החלה ה"קבלת פנים" (?) לאורחים החשובים שבאו לרבי לשבועות. המנחה ה' הר"א שמטוב והוא הנחה בטוב טעם. הרב חדקוב דיבר שעה שלימה... ומחציתה - דברי מוסר על "קעמפים" שלא לראות טלביז' וכו'. כמו"כ דיברו הר"י הרצל, הרשד"ב ליפשיץ ועוד הרבה רבנים, העסק נגמר בשעה 2:00.

יום ד' י"א סיון

בלילה לאחרי תפילת ערבית היתה שיחה כ-50 דקות אודות י"ב סיון והשיעור היומי. היום בשעה 8:30 נכנס לחדרו של הרבי הספר ויצא בשעה 8:50 לאחרי שסיפר את הרבי לאחרי 10 חודשים שלא הסתפר, כשירד לתפילת ערבית שמו לכך לב לראשונה וכולם העלו חיוך... אגב כל האיזור של הפיאות לא גזור והי' נראה, ברוחב, כמו הפיאות של אדה"ו... אבל יום לאח"ו כבר גזר את זה וזה נהי' כרגיל.

הלילה הי' סיום רמב"ם. היום הייתה חתונה לפרקש, השתתף יוסף שיינברגר מזכיר העדה החרדית.

יום ה' י"ב סיון סיום התשלומין

כ"ק אד"ש נסע לאוהל וחזר ב9:30 לאחרי תפילת ערבית התקיימה שיחה כ-25 דקות ותוכנה מאוד מיוחדת להוסיף באופן מעשי בהתמדה ושקידה בלימוד התורה. ואמנם ראית שבלילה עסקו הרבה בחורים בלימוד

מנחה ומעריב ידעו שיהי' שיחה, והכינו את הסטענדר.

בשיחה התעכב בעיקר על רש"י ס"פ נשא. השיחה ארכה כ-40 דק' ונגמרה ב11:20, כשדיבר על בהעלותך סגר את עניו הק'. בעת חלוקת הדולרים נתן לו א' שטר של 5 דולר ולפני שעלה הכניסו לסידורו, ולאח"ז כשלקח לעצמו דולר - הגיע עוד אשה וזה הי' כשכבר הי' ליד ארון הקודש, ונתן לה את הדולר שלו, ואח"כ נדחפה בתוך האנשים וכמובן שלא ידעה את נפשה, וכשעבר כ"ק אד"ש הניף את ידו הק' לעברה... עלה לחדרו כשהוא מעודד את השירה בשעה 11:40.

יום ג' י"ז (טוב) סיון

בשעה 5:10 החלה השיחה לתלמידות המסיימות מבית רבקה, לפני השיחה מסרו ב"צ סטאק, קרמר, י.י. הכט שי' - קלסטרים להרבי. השיחה נמשכה פחות משעה, בשיחה אמר שהצדקה היא לאנשים נשים וטף הנמצאים כאן, ובכן לאחרי השיחה נתן חבילת דולרים להנ"ל והורה להם לחלק גם לאנשים.

בדרך כשיצא כשעמד בפנינת הפירמידה והבימת ההתוועדות עמדו שם ילד וילדה שהפריעו לו בדרכו והורה להם באצבע לצד ימינו (דהיינו שיפנו הצידה), ורק לאחרי שעברו המשיך בדרכו, ואח"כ עשה להם תנועה כמו לשירה בידו הק', וכן עשה "שלום" כמה פעמים.

לא' שביקש להרש"ז אורבאך אמר "בשו"ט יאריך ימים על ממלכתו", ע"כ ללא אחריות כלל.

הדולרים נגמרו בשעה 2:45.

מתשובות כ"ק אד"ש, שהגיעו לידי, בזמן האחרון הגיע לידי רק תוכן ולא הלשון. מקבוצה של סטודנטים מבבלגי' שביקרו כאן: א' כתבה ששמעה בשיעורים, שלכ"א יש את בס"ת (ישראל), ואמרו לה, שרק הרבי יודע מהו האות שלה, ושואלת את הרבי מהי? וע"ז ענה הרבי "זה רק ה' יודע". א' שכתב שהוא יש לו דמיונות וכו', וסיים ש"הוא חושב שהוא חולה נפש" וע"ז ענה הרבי "וכן הוא האמת, ויפנה לרופא ידיד אהע"צ". ולא' שכתב שהוריו חולי נפש ר"ל, והוא מסופק אם הוא נורמלי או לא, ובפרט שכותב בשני ידיו, וע"ז ענה הרבי שזה לא נכון (שהוא חולה כו') וכתוב ביד ימין.

לפני כמה שבועות: לאשה א' שהחליטה לא ללדת עוד ילדים ולא אמרה לרבי כלום נתן הרבי עוד דולר ואמר זה בשביל הילד הבא.

מתחילת היומן נכתב רק

בשבוע האחרון ולכן חסרים כו"כ

פרטים כו'.

המשך יום א' ט"ו סיון

נכנסו חתנים, ולאחרי שנתן הסידור, הורה לעשות גורל מי קודם, ובירכם. נסע לאוהל בשעה 3:45, וחזר בשעה 10:20. לפני

בקבוקים, א' לרוסיא. בסוף ניגן ניצט ניצט. בעת ההתוועדות נוכח יהודי מקורב למלכות מרוקו ועוזר לחב"ד שם כו'. וכל הזמן ובפרט לאחרי השיחה הב' עודדו כ"ק אד"ש ועשה לו בראשו חזק. וכן לאחרי שהוא עשה גלילה - אמר לרבי שלום והרבי הנהן בראשו. בתפילת מנחה "החליט" החזן לשיר "שים שלום" וכ"ק אד"ש עשה באופן מאוד חזק, וגם עשה בראשו לילד שעמד בצד ימינו.

יום א' כ"ב סיון

חלוקת הדולרים החלה בזמן ונגמרה בשעה 2:45 היום באו הרבה משפחות מאנ"ש - לפני יציאתם לקעמפי"ם.

כמה סיפורים ששמעתי: מהיום. עבר רב א' ואמר לרבי שרוצה לקבוע עמו פגישה "אפוינטמאנט", וענה כ"ק אד"ש בתקיפות: "איצטער איז ניטא קיין אפוינטמענ'ס שייך יארן נאכאנאט וואס ניטא קיין אפונמענט".

א' ממשפחת זיאנץ עשה אופשרניש היום לנכדו וכשעברו ליד הרבי והילד החזיק ביד את המספריים - לקח הרבי את המספריים מידו וגזז לו מקצת משערותיו. יהודי - מקורב ביקש מהרבי ברכה שבנו ילך בדרך התורה, ענה הרבי לא זו בלבד אלא ש"ילך" לו גם בשאר הענינים (כ"ז ברוסית).

לחתן א' (אייזנבאך) נתן דולר ואמר שיתן לכלה בחדר יחוד. המפקד שריון (תת) אלוף יוסי בן חנן עבר והרבי דיבר עמו אודות השטחים כו' ואמר שכשיעמדו בתוקף אזי

לאחרי תפילת ערבית ליד המעלית "נפרד" מכ"ק אד"ש לוי"צ פריידין שי'.

יום ד' ה"י סיון

היום בשעה 10:20 יצא לפתע כ"ק אד"ש למכונית ונסע עם קרינסקי והריל"ג, ושמו לב שבצומת ברוקלין איסט.פא. לא פנה שמאלה לביתו כ"א המשיך ישר באיסט.פא. לכיון מנהטן (נסע כנראה לבדיקות רפואיות - ע"ד מה שהי' בשבוע שלאחרי פסח כשהי' בביתו). החברה היו במתח קצת, חזר בשעה 12:20.

יום ה' י"ט סיון

נסע לאוהל בערך 1:30 וחזר בשעה 10:00. לפני מנחה בירך חו"כ בברכת מז"ט.

ש"ק פ' בהעלתך כ"א סיון

כשנכנס להתוועדות בדרכו ליד הדלת של הזאל הגדול דיבר עם הרב חודקוב כדקה ואח"כ הסתובב עוה"פ ועשה בתנועה של ביטול.

בשיחה הא' נסב הדיבור ע"ד בהעלותך את הנרות, וחזר ע"ע כמ"פ על התוכן בתוספת ברכות על הגאולה כו' (והי' קשה לזכור הכל), השיחה הא' ארכה כשעה. בשיחה הב' התעכב על ענין ה' יחנו והי' ע"ד השיחה הא'. לאחרי השיחה הזאת בלבד מחא כפים בצורה חזקה, ואע"פ שהשיר הי' שיר איטי. בחלוקת המשקה לא החזיר מכוסו למשקה. היו כ-8

שיחת הרבי. ענה הרבי כן. והוסיף שיש לי תענוג ששואלים עלי שאלות "דו ביסט מיר שולדיג א קשיא". הנ"ל אמר שנוסע לאה"ק ושם יתיישב בדעתו. ענה הרבי שבנסיעתו לארץ יהי יותר פיקח שחד מינן וכו' ושיהי' בשעטומ"צ, בשו"ט.

יום ה' כ"ו סיון

בתפילת שחרית מעת אמירת ויברך עד ישתבח התעסק הרבי בקשר הציצית, פתח את הקשר הא' ואח"כ קשרו מחדש וכו' (ולהעיר מלקו"ש שבת זו).

בתפילת מנחה מעריב נוכח חה"כ מנחם פרוש שי', לאחר התפילה כשהסתובב הרבי לקהל פנה מיד הנ"ל ונתן ידו לרבי והזדהה. הרבי החזיר את ידו וחיך, הנ"ל שאל שאלה ואמר שכ' ע"ז כבר, ענה הרבי "איך מיש זאך נישט (נ"א: איך געי ניט אריין אין דעם) ס'דא גדולי ישראל על אתר". אח"כ הנ"ל שאל אם יכול לכתוב לרבי, ענה הרבי "יא" ובירכו בברכה והצלחה.

כ"ז ללא אחריות.

יום וא"ו כ"ז סיון עש"ק פ' שלח

כשירד הרבי לתפילת שחרית ניגש צרפתי א' וביקש ברכה, הרבי נעצר ושאלו מהו השם בעברית. ואח"כ שאל מה יש לו, ובירכו ברפו"ש ו"בון מזל", כ"ז בצרפתית.

במשך כל השבוע בירך נוסעים בברכה המוקבלת.

יצליחו. ואמר יוסי ב"ח שאם תהי' מלחמה (ח"ו) אזי הסיכויים שאנחנו ננצח, ואמר הרבי שלא צריך להגיע לכך שכתוב ("בספרי מלחמה?") שעמידה בתוקף מרתיעה את האויב ממלחמה מלכתחילה, ואח"כ בירכו וגם באופן אישי. כמו"כ ביקר כאן חה"כ לשעבר אלי קולס והרבי דיבר עמו ע"ד הנ"ל. שמעתי שהרב עלברג ג"כ עבר. כ"ז הם גרגרים קטנים מהים שנשפך בכל יום א' וכמובן שהם מפי השמועה וללא אחריות.

יום ב' כ"ג סיון

כ-5 דקות לאחר תפילת ערבית נסע כ"ק אד"ש לביתו (הריל"ג וכו' סחבו עמם כו"כ חבילות ז.א. שזה ל"ר לאותו הלילה) השלמה: בתפילת שחרית בעת קריה"ת הורה באצבע שיגללו על מקום התפירה.

לאחרי התפילה נגש לכ"ק אד"ש האדמו"ר ממאקוה (שיצא בעת הבחירות בקול רעש לטובתינו) ונתן ידו לשלום לרבי ואמר שנוסע לארץ, הרבי החזיר לו ידו ובירכו בברכה המקובלת.

יום ג' כ"ד סיון

לפני תפילת מנחה נתן הסידור לחתנים ובירכם.

לאחרי תפילת המנחה לפני שבירך נוסעים הציג הריל"ג את הרב שטיין ממיאמי (טיפוס ליטאי) לפני הרבי ואמר שנוסע לארץ, אמר הרבי שתהי' בשעטומ"צ. הרב הנ"ל שאל באם הרבי קיבל את ספרו, והוסיף שכ' שאלות על

מכאן ואילך הי' הרבי לא בביתו אלא ב-770

יום ש"ק פ' שלח יום הבהיר כ"ח סיון

בהתוועדות. ולאחרי ש"ק נשאל האם הי' לו דחיפות), כשהנ"ל התמהמה בהלכותו קם הרבי, כמעט מלא קומתו, להגיש לו את הבקבוק, והורה לו להתוועד בביתו. אח"כ בניגון שיבנה ובפרט בניעט נייעט עשה בצורה חזקה מאוד בידו.

בתפילת המנחה - לא עלה לתורה. כשיצא ענה לחיים לנימוטין ועשה בידו ד' פעמים ובחיוך.

יום א' ער"ח תמוז

חל' הדולרים החלה בזמנה ונסתימה בשעה 3:40. לא שמעתי שבאו אנשים חשובים, שמעתי רק כמה גרגירים, כשעבר הרב ליברמן (יו"ר וועדת הרבנים ד'פלעטבוש), אמר לרבי שבנו לומד בישיבת על קבר יוסף בשכם. שאלו אד"ש האם בנו ההשתתף במאורע האחרון. הנ"ל אמר שהממשלה רוצה לסגור את הישיבה, ענה הרבי "די זכות פון יוסף זאל זיי ביישטיין". ואח"כ דיבר ששמו של יוסף מראה על הוספה וכו'.

א' שמסר לרבי את ברכת הרש"ז אוירבאך שו' לאריכות יוש"ט (ראה לעיל ביום א' ט"ז סיון), ענה הרבי "כל המברך מתברך בברכתו של הקב"ה שמרובה על העיקר דאס זאגט תורה, יאריך ימים על ממלכתו", ונתן לו דולר עבורו.

לזיילער מק. מלאכי נוהג הרבי לתת עוד דולר עבור "לורד זיין" מאנגלי' (אדם חשוב שם), וכשעבר הפעם והרבי נתן לו עוד דולר

בעת אמירת תהילים עמד כל הזמן. בעת קריאת בשני גילו טעות בס"ת, מיד נקרא הר"ק מוראלו לבימה ופסק שיברכו ברכה השני', וביאו ס"ת אחר ויקראו עוה"פ מתחילת שני עד הסוף. כשהוציאו את הס"ת השני נעמד כ"ק אד"ש והביט על כ"ז עד שהעולה הג' יגמור את הברכה ואז ישב. פניו הק' היו בארשת רצינית.

התוועדות החלה בשעה 1:40, ונסתימה בשעה 4:20. בין השיחות הורה, בחיוך נרחב, לג.ב. ג'ייקובסון לומר לחיים (הוא חזר כעת מבית רפואה, לאחר בעוט ברגלו). וכן לבנימין קליין (הוא אמר על כוס גדול מלא). בתחילת ההתוועדות ניגנו את המאורש דר"ח כסליו (ולא שיר מזמור), ועשה קצת בראשו. לאחרי השיחה הג' מחא בכפיו בניגון יחי אדונינו כו'. בעת חלוקת המשקה מילא קדום מכולם לכוסו ורק אח"כ מוג מכוסו לבקבוקים כולם (א' שלא הכריז על זמן - העיר לו הרבי ע"כ).

באמצע השיר והריקותי, הורה לריל"ג משהו, והנ"ל הוציא בקבוק קטן. וכ"ק אד"ש מוג מהבקבוק לכוסו ובחזרה (כשהקהל הפסיק לנגן - הראה הרבי בסימן תמיהה בידו), ונתנו לג'ייקובסון (בשבוע שלפנ"ז שאלו מהמזכירות מדוע לא רואים אותו

שהוא סוכן נסיעות (הנ"ל קיבל הוראה לפני ג' שנים שלא לעזוב), ושאלו הרבי "ער האט דאך א פליגלאנט". ובירכו הרבי בהצלחה והוסיף שיהי' תפילת הדרך בכרטיסים. לאחר ששנכנס למעלית, יצא עוה"פ ואמר "איר זייט דאך א מחותן קומט א מז"ט אויף די חתונה", וחזר למעלית. למעלה פנה לנוימן ושאלו "וואס הערט זיך דארט" (עם האדמו"ר מגור). וענה הנ"ל שמרגיש יותר טוב, ושאלו האם מחלק פירות, הנ"ל ענה שכן וכבר מקבל קצת אנשים 100 - אנשים. ואד"ש סיים "זאל זיין א התחלה טובה", ונכנס לחדרו.

יום ה' ג' תמוז

כשחזר מהמקוה, בשעה 12:30, נשאר במכונית כמה דקות כשהוא מדבר עם בנימין קליין (הנהג).

יצא לאוהל בשעה 1:10 וחזר בשעה 10:30, לאחר תפילת מנחה וערבית אמר שיחה קצרה של 10 דק'. בעת חלוקת הדולרים שאל את הרב לנדאו על בנו החתן "ער איז דער חתן?" ונתן לחתן עוד דולר (עבור הכלה?). עבר שם מנדלסון שמשו של האדמו"ר מאמשינוב וכשהריל"ג הציגו, אמר לו כ"ק אד"ש "א ישראל כח אויפ'ן גרוס" ושאל "ס'איז א דרך ארץ מאכן דיר א שליח פאר צדקה פאר'ן אמשינו'ער רבי?" וכשהנ"ל שתק חזר אד"ש על שאלתו "דאס איז מכבודו פון אמשינאו'ער רבי וכו'". הנ"ל שתק, ואד"ש נתן לו עוד דולר באומרו שהוא עושהו לשליח לאמשינאו'ער רבי שיתננו לצדקה (מעניין

עבורו שאל האם לנסוע אליו מיד לתת לו בדרכו לאה"ק, או לחכות עד שיפגש עמו בהזדמנות? (וכן סיפר שהדולר הקודם שנתן הרבי עדיין לא מסרו). ע"כ ענה הרבי בתקיפות "איך האב דיר ג' עייסן אפגעבן! כשהנ"ל רצה לברר זאת עוה"פ - ענה הרבי "איך האב דיר ג' עייסן אפגעבן. באלד וועסטו פרעגן נאך צווי שאלות!" כ"ז הי' בתקיפות, ורק לאח"כ חייד הרבי. כמו"כ נתן עוד דולרים לכו"כ חתנים.

יום ב' אדר"ה תמוז

היום הי' נצחון המנורות המרכזיות. במנחה ומעריב שרו, חזק מאד, דיין נצה, אבל מאז לא שומעים עד"ז בכלל (וצ"ע).

יום ג' א' תמוז

לאחרי תפילת מנחה נגש האדמו"ר מזלוטשוב (המכונה ר' מיכאלע) המעורר נגד טלביז'יה ליד ארון הקודש ונתן לרבי ספר שחיבר, הרבי בירכו בהצלחה וכן לשמשו, ובשו"ט, "איריך ימים על ממלכתו".

לאחר תפילת מנחה חילק מטבעות גם לקצת בחורים שעמדו למעלה.

יום ד' ב' תמוז

הערב היתה חתונת ישראל לנדאו, ובערב באו כ"כ אישי ציבור. לפני תפילת ערבית לאחר שבייך החו"כ עשה שלום בראשו לנוימן מגור. לאחר תפילת ערבית ליד המעלית למטה ניגש קרול גיסו של הרב לנדאו והציג את בנו

א"ת ב"ש), ובאותו צופן בירכה את הרבי. לאחר זמן קיבלה מכ' מהרבי ובו כותב לה תודה על ברכתה - על אותו צופן שהיא כתבה, כ"ז נעשה בשנה זו - תשמ"ט (שמעתי שיצאו כו"כ תשובות חריפות לאחרונה).

יום א' ז' תמוז

חלוקת הדולרים החלה בזמנה ונסתיימה בשעה 2:35 כשעה פחות מהרגיל בזמן האחרון. כמה גרגירים ממה ששמעתי, ללא אחריות, כשעבר גבאי של האדמו"ר מאמשינאווא אמר לו הרבי "א ישר כח אויפן גרוס". כשהנ"ל ביקש ברכה עבורו ענה הרבי "דער אמשינאווער רבי דארף ניט אנקומען צו מיין ברכה, נאר וויבאלד אז כל המברך מתברך איז יאריך ימים על ממלכתו" עכ"ל.

כשעבר אליהו לנדאו נתן לו עוד דולר באומרו "שטייט אין תניא אז תשובה עילאה איז מתוך שמחה", ועוד דולר עבור הישיבה, ועל עזרתו לאחיו ברבנות. ואח"כ שאלו על סיום הרמב"ם שנערך בלילה העבר (שם נאם הרב משה לנדאו - זה הי' כתוב גם במודעות) "ווער האט גערעדט דארטן איר צי דער ברודער, איר העלפט איינער צום צווייטן". ואח"כ אמר "זיכער דארף ער ניט אנקומען צו אייער הילף". כשעבר ר' משה עם בנו אייזיק (לא הוא החתן) שאלו עליו אם הוא החתן, הר"מ ענה שהוא אחיו בתוך שנה ראשונה, והוסיף כ"ק אד"ש לו עוד דולר לחתונה שיהי' בנן עדי עד, ונתן לר"מ עוד דולר בשביל הרבנות. לא' שביקש שהרבי יחתום לו על ספר את

היחס המיוחד, ובפרט אריכות דברים כזו לא בחלוקת הדולרים ביום ראשון. וד"ל).

יום ש"ק פ' קרח ה' תמוז

כשירד לתפילת שחרית לחץ ידו של הד"ר ווייס (השוהה כאן בשבת ורואים שחייך לו כו"כ פעמים) באומרו "גוט שבת" ואח"כ שאלו באנגלית אם יש מקום לאכול, הנ"ל ענה כמובן בחיוב.

לפני קרה"ת כשהוציאו הס"ת הורה, לילד שעמד שם, באצבעו הק', שילך לנשק את הס"ת.

בהתוועדות הי' סגנון חדש-מחודש של שיחות קצרות, היו 5 שיחות קצרות ותוכנן מעניין. בשיחה הרביעית ע"ד לזעוק "עד מתי קץ הפלאות" הקהל החל לזעוק "עד מתי" ולאחרי שהחלו לנגנו עודד השירה, וכן בין שאר השיחות היו מחיאות-כפים. בחלוקת המשקה הי' הסדר כנהוג בשבתות האחרונים, אמר לילד א' לומר לחיים. לאחרי תפילת ערבית נכנס לחדרו הד"ר ווייס. ההתוועדות נסתיימה בשעה 3:35 בלבד.

מתשובות הרבי ששמעתי לאחרונה, הרי"י העכט רצה לערוך סדרים ציבורים ברוסיא, וכ"ק אד"ש ענה לו שלא יעשה מפני שיכול להיות שהמצב ברוסיא ישתנה לרעה, ואזי האנשים שישתתפו יסבלו מכך כו'. ילדה או בחורה א' מאנ"ש כתבה לרבי מכ' לפני י"א ניסן ורצתה לברך את הרבי אך התביישה בכך כו', ולכן החליטה על סוג "צופן" חדש (ע"ד

ההתוועדות החלה בזמן ונגמרה בשעה 4:10, ההתוועדות הייתה שמחה באופן מיוחד, בתחילה דיבר על השייכות לגאולה, בשיחה הב' והג' דיבר ביאור בפ"ז דשבת בעבודה, בא' השיחות התבטא "משיח נשיא דורנו", וכן כו"כ ביטויים יפים. בשיחה הד' דיבר אודות שייכות אדה"ז לצרפת ושל נשיא דורנו שביקר לפני ואחרי הנשיאות ויש משם מקושרים וכו', והורה שינגנו את "האדרת והאמונה" כו' בניגון שלהם. ואחרי השיחה דיבר כמה דקות בצרפתית, חלק שתוכנה בואכם לשלום ותנגנו הניגון ותמסרו את המסר בצרפת וצאתכם לשלום "בון מזול" ו"בון וויאזש", והחל לנגן "האדרת והאמונה לחי עולמים", הוא החל לאט (זה הי' דומה קצת לניגון השני של האדרת והאמונה צו וועמן כו') ואח"כ בסיום - כרגיל. בשיחה הה' דיבר אודות מעשה בפועל - התוועדות ושנת הבנין כו', ומשקה, היו הרבה בקבוקי משקה. לאחר שניגן והריקותי כו' אמר בצרפתית שהקבוצה מצרפת יאמרו לחיים (בהמשך החל לנגן, בניגון הרגיל "האדרת והאמונה לח"ע הבינה והברכה לח"ע הגאוה והגדולה לח"ע", ע"כ).

בתחילה פנה לפרמידה הקבועה אך שם לא היו כ"א שניים שלש, והריל"ג הראה לו שהם בצד מזרח. כ"ק אד"ש פנה להם בידו כו"כ פעמים שיאמרו לחיים, הנ"ל הראו שאין להם עד שהביאו להם (בתחילה חשבו שהרבי רוצה לדעת מה השעה, והם הצביעו על השעה 4:00...).

שמו הק' - ענה הרבי בשלילה כי אינו עושה זאת מכבר (י"א שהי' זה על הצהרה).

יום ב' ז' תמוז

בשעה 10:20 נסע כ"ק אד"ש לביתו.

יום ג' ח' תמוז

בתפילת מנחה נכח מנכ"ל עריית ירושלים מר שריג, כ"ק אד"ש אמר לו הצלחה רבה, ברכה ובצלחה כפליים לתושי' בשו"ט.

יום ד' בערב אור לי' תמוז

התקיים ב-770 סיום על הל' פרה אדומה ודיברו: הרה"ת ר' יצחק שי' מישולבין, ולימד הקונטרס י"ב-י"ג תמוז תשמ"ט הרה"ת ר' נחמן שי' שפירא וכן דיבר שיחת כ"ק אד"ש בקשר לפרה עשירית אדומה "מהרה יגלה אכ"ר", וכן דיבר הר"ר זכרי' שי' גור' על רש"י ראשונה דפ', וכן שכל מלה מכ"ק אד"ש הוא קודש קדשים. וגם סיפר סיפורים בקשר לבדיקת תפילין ומזוזות ע"פ הוראת כ"ק אד"ש. וכן דיבר הרה"ת זלמן שי' לאנדא בקשר להפצת המעיינות (חסידות) חוצה בעיר בני ברק.

יום ש"ק י"ב תמוז - חג הגאולה

בליל ש"ק בלכה דודי ניגנו בניגון נייעט נייעט כו', ועשה חזק בידו ובראשו כו', ובכלל הי' שמח מאוד. בתפילת שחרית ומוסף ניגנו כמעט בכל קטע האפשרי והרבי עורר חזק.

לאחרי תפילת ערבית היתה הלבנה מכוסה ולכן לא יצא לקידוש לבנה. אך לפתע בשעה 10:30 יצא לקידוש לבנה, אח"כ בירך את הקהל "א גוט חודש א גוט יאר".

יום א' י"ג תמוז חג הגאולה

חלוקת הדולרים בבוקר החלה בזמנה ונגמרה בשעה 2:00. לא שמעתי מה הי' ר"א שכ"ק אד"ש דיבר עם זה שארגן את הקבוצה הצרפתית הגדולה באריכות, הנ"ל הוא לא מאג"ש (ולא שומת"צ לע"ע).

חזר מהאוהל בשעה 9:20, בירך חו"כ לפני התפילה. לאחרי התפילה אמר שיחה קצרה כ-15 דק'. בחלוקת הדולרים הגיעו החו"כ ונתן לכ"א מהם עוד דולר בשביל החתונה. עלה לחדרו בשעה 10:20.

יום ב' י"ד תמוז - המשך החג

בתפילת שחרית הי' הכנסת ס"ת, וקראו בו, כשהחזירו להיכל ניגנו שישו כו' וכ"ק אד"ש מחא בכפו הימנית על כפו השמאלית הקמוצה (ומילמל כה"ז).

לאחרי תפילת מנחה לא הכריזו על מעריב וכ"ק אד"ש חיכה בפליאה, הריל"ג לחש לו משהו (כנראה שיש יחידות) וכ"ק עשה בראשו בתנועה של הסכמה בדוחק, ויצא.

בשעה 8:00 ירד ליחידות הכללית, לאחרי השיחה כשחילק דולרים דיברו עמו כו"כ. לא' מהם אמר בקול "אויכעט דיר". כשכולם יצאו פנה הר"י קארף שי' עם מעטפה שוחח עם

להעיר שכל הקבוצה שהשתתפה בהתוועדות מנתה לא יותר מ-10 איש (אך בכלל היו כאן קבוצה גדולה יותר של כ-50 איש כ"י בחורים ובחורות שבאו במסגרת טיול בארה"ב גם לכ"ק אד"ש לש"ק וליום א'). ואח"כ החל לנגן האדרת כנ"ל, ועשה בידו הימנית תנועות כמו"פ חזקות מאוד כבשמח"ת, והאמת שלא היו צריכים כלל לעודד את השירה... אח"כ בשיחה הוא'ו אמר שמדברים ושוכחים להזכיר אודות לימוד סה"ש תרצ"ו-ש"ת כו'. אח"כ צויה להש"ץ שי' לנגן שיבנה (הפעם השתתף כבר טלישבסקי שי'). אח"כ אמר שישנם אורחים מאה"ק וכו' שיאמרו לחיים וינגנו ניגון כפי נדבת ליבם הטהור וכו', ניגנו הושיעה את עמך כו"כ אמרו לחיים, באמצע שאל את הריל"ג "א ווי איז הרב לנדאו פארוואס זאגט ער ניט לחיים" הנ"ל אמר לחיים. לאח"כ חיך ואמר אלע בני חו"ל ואני הקטן בתוכם זאלן זאגן לחיים פאר נשיא דורנו וכו'. והקהל החל לנגן דידן נצח, ובאמצע הניף את ידו הק' באופן בל ישוער כלל וכלל, וכשהוא מוטה על צידו קמעה עודד את השירה בהנפת ידו למעלה ובסיסובים שלמים, בקיצור.. בל ישוער, "שמח"ת בפורמט-כיס"... לאחר ברכה אחרונה כשאמר קרבנות המשיך לענות לחיים לקהל וכן כשעמד כבר המשיך לענות והסתובב כו"כ פעמים בסיבוב מלא בענותו לחיים, המחזה הי' מאוד מיוחד. בתפילת מנחה ניגנו בשים שלום והביט קצת לשמאלו על הקהל ועודד השירה חזק. פרקי אבות - אמר בעמידה, לאחרי תפילת מנחה המשיך לענות לחיים לכו"כ.

יום ה' י"ז בתמוז יהפך לששון ולשמחה

לאחרי תפילת מנחה דיבר שיחה כ-30 דק', ובסיומה אמר "נשיא דורנו .. שהוא השביעי וכל השביעין חביבים וכולל כל הנשיאים שלפנ"ז וגם להם יש את המעלה שבכ"א מהם". לאחרי חלוקת הדולרים כ-15 דק', כ"ז הי' מביתו (לא זכיתי להיות בב' השיחות בבית).

ש"ק פ' פינחס י"ט תמוז

לתפילת שחרית ירד ב-10:25. התוועדות החלה ב-1:35 ונגמרה בשעה 3:40, היו שלש שיחות. בשיחה הא' דיבר ע"ד שמחה בשבת ופ' פינחס ושבתין המצרים, וכן היו הרבה אותיות כבדים כו', ובעיקר בשיחה הב', וכן הי' ביטוי "שמשיח יבוא לפני סיום ההתוועדות ולפני סיום שיחה זו - דברים אלו". בשיחה הב' דיבר ע"ד הברי' של הרבי הקודם ועל "וביום שמחתכם", ולאחרי הורה לחזן של שחרית לומר "לחיים" (הנ"ל משך את התפילה בחזנות טפשית) ובמאור פנים. ולאחרי עשה בשמחה מאוד בידיו הק', וכן הורה לילדים לומר לחיים. בשיחה הג'- האחרונה, דיבר על שנת הבנין משקה ושיעור תהילים היומי וחת"ת. לאחרי חלוקת המשקה החל לנגן והריקותי גו' הורה להש"ץ לנגן שיבנה, החל לנגן "ניעט ניעט", ועשה בידו בשמחה. בסוף ניגש הרב מנחם וילהלם, וביקש ברכה, כ"ק אד"ש קרא לו ואמר שיאמר לחיים "בש"ט בש"ט".

כ"ק אד"ש כמה דקות (כל שנה לפני שנוסע לשד"רות נכנס תמיד ליחידות, ולכן הרי"ג"ג הוריד את המייק מהשולחן). וכ"ק אד"ש השתתף עמו, לא ידוע על מה דיבר. אח"כ היתה שיחה קצרה לבר מצוה, וכן לחו"כ. נגמר בשעה 9:15, תפילת ערבית בזאל הקטן, לאחרי תפילת ערבית נסע כ"ק אד"ש לביתו. מתשובות כ"ק אד"ש שהגיעו לידי לאחרונה:

ע"ד הו"ל ספר תרגום אנגלי מרמב"ם הל' תפלה ח"ב הואיל לענות (ז' תמוז) "נת ות"ח וגדול זכות הרמב"ם ופו'. זה א-לי ואנוהו גו' דפוס נאה, לכאורה הי' בשלימות עוד יותר באם יתווסף חוט השני להזכיר וואו מ'האלט אזכיר עה"צ".

לזעליגסון ע"ד אמירת תחנון בג' תמוז וח"י אלול (ט' תמוז) "דבריים? התלויים ברגש אין מקום לשאול כיון שזהו הוכחה שאין רגש".

לר. א. שרצה לקנות את המלון בשכונה ענה: (לפני זמן מה) "אין לאורח אפי' חשוב מצפת להתערב בעניני השכונה".

לאחד שהיה בעבר מוועד הקהל דקראון הייטס, וכשעבר לאחרונה בחלוקת בדולרים, נתן

יום ג' ט"ו תמוז

תפילת שחרית בביתו, וכן תפילת מנחה ומעריב לאחרי שחזר מהאוהל בשעה 9:20. לאחרי תפילת מנחה דיבר שיחה כ-30 דק' ובה דובר ע"ד מקור להתוועדות בששב"כ, הי' בהסברה כו'.

להתוועדות ירד קצת מואחר, והיא נסתיימה בשעה 3:40. בשיחה הא' דובר שיחה שרובה ע"ד עסקנים זכותם ואחריותם. בשיחה הב' דיבר ע"ד שנת הבנין ומה שבאו בבשו"ט מטורונטו שבנו ביהכ"נ כו' והורה שהם וכל הקהל יאמר לחיים. לאחר' קשר את השיחה הא' לפרשת מסעי, מכה נפש ברוחניות ועל עד מתי במרירות רבה. בשיחה הד' - אחרונה דיבר אודות לימוד הל' בית הבחירה וכו'. וקישור לפרק"א, משקה, וניגון והריקותי גו'.

לאחר' השיחה הב' שהורה לומ' לחיים עודד את השירה בצורה חזקה מאוד הן בידו והן בראשו ובעיקר לכיוון ששם עמדו השלוחים וכו' מטורונטו. והקהל. וכן הי' הרבי נראה, במצב רוח מרומם ושרו בשירה אדירה. לפתע ניגש הר"י שי' נימוטין עם כוס לחיים ובירך את הרבי וכו', הרבי ענה בחיוך, כשהנ"ל הראה על המזונות הסיר הרבי חלק מהמפה שעל המזונות ("דפתיחות"), ונתן לו ב' חתיכות כשהנ"ל רצה להכניסו לכוסו סימן לו הרבי שיאכלם עכשיו. והראה לו שיאמר לחיים עוה"פ. כמו"כ הראה בראשו לדוד שי' נחשון לאמר לחיים, וכן הרבה אמרו לחיים.

לאחר' חלוקת המשקה, לפני הניגון, הציג הריל"ג את ראש העיר לוד מקסים שי' לוי וראש העיר חצור הגלילית מר שי' אלול, והרבי פנה אליהם בחיוך נרחב לומ' לחיים על כוס גדולה. אח"כ אמר למקסים בלה"ק "דובר בשיחה שלימה... וקשור לפרק א' על שלשה דברים העולם עומד, והרי לוד היא מקשרת בין הארץ לחו"ל (שעל' העולם עומד). למר

במנחה, החזן לא אמר צדקתך, אך הרבי כן אמר.

יום א' כ' תמוז

חלוקת הדולרים החלה בזמנה ונסתיימה בשעה 2:45. אלוף פיקוד המרכז הי' כאן ודיבר עם הרבי כדקה א' בלבד. אשה א' שהיתה צריכה לבקש מחילה ממישהו וקשה לה, ענה הרבי "שתסתכל בשו"ע" (ומה שקשה) "ולכ"א יש יצה"ר, גם לי יש יצה"ר".

יום ב' כ"א תמוז

לאחר' תפילת ערבית נסע כ"ק אד"ש לביתו.

יום ה' כ"ד תמוז

בעת גלילת הס"ת הורה באצבעו שיגללו על מקום התפירה.

ליל ש"ק פ' מטו"מ כ"ו תמוז שק"מ מונ"א

כשנכנס לקבלת שבת ניגנו הרלו"צ ועשה בידו חזק, והמשיך קצת לאחר' בואו לסטנדר (זה לא קרה זה זמן רב) וכן בלכה דודי עשה חזק לעידוד השירה.

יום ש"ק

את התהלים אמר ביחד עם החזן וסיימו ביחד רק לאחר' אמר היה"ר, עלה 10:10 וירד כבר 10:30. ההפטרה היתה בשקט יחסית לזמן האחרון.

ומיד ממש 'אפ'ן זייגער'. האנשים שם הי' המזומים...

יום ד' ר"ה מנ"א

לתפילת מנחה ירד בשעה 3:30 (בכלל, לפני ואחרי הרבה תפילות מביט על השעון שבצד שמאלו).

לאחרי תפילת ערבית זכינו גם הלילה לשיחה קצת בהפתעה (ולכן הבלתי סדר כדאמול) השיחה ערכה כ-40 דק'. בשיחה ערך כ"ק אד"ש סיום על מס' תמיד וברכות ובסיום מס' תמיד על המשנה האחרונה התפלפל אד"ש אריכות בשו"ת ושקו"ט. זה הי' מאד יפה לראות איך שהניע כתפיו וראשו בחיות רבה ע"ד הקושיות ברש"י. (דבר שאיננו רגיל בשיחות כ"א בהתוועדויות).

בסוף השיחה התבטא מראה באצבעו כו' "האט איז מנחם משיח צדקנו" ואמר זאת בפשיטות כו'. את השיחה סיים "נאך בלילה זה ממש".

בחלוקת דולרים פנה ת' א' ואמר "מראה באצבעו כו' הנה מנחם משיח צדקנו". אד"ש ענה "אמן".

יום ה' ב' מנ"א

כ"ק אד"ש יצא לאוהל בשעה 12:25 וחזר בשעה 10:15 דהיינו 10 שעות (י"א שדבר זה לא קרה זה שנים!)

לאחרי תפילת ערבית החל בשיחה קצרה כ-7 דקות, ועיקרה חלוקת הדולרים והורה לתת

אלול אמר שחצור הגלילית מוזכרת בתנ"ך ולאח"ז שאלו היכן המשפחה. ע"כ תוכן הדיבורים.

כשהנ"ל לא היו יין מזג הרבי להם מתוך כוסו, שהיתה מלאה מהמשקה של הבקבוקים, וכן לגלויברמאן שהביאום, ובירכו להצלחה. ובניגונים שלאח"ז עשה לכון שלהם כו"כ פעמים בצורה חזקה ביותר, וכן לשאר הכיוונים.

יום א' כ"ז תמוז

בחלוקת הדולרים הגיע אלוף פיקוד המרכז יצחק מרדכי וכ"ק אד"ש בירכו בלבד כדקה. הגיע כושי א' ש"רין" לראשות העיר נ"י. לבקש את ברכתו של אד"ש, (לא ידוע לי מה ענה לו הרבי) והוא פירסם זאת בעיתונים כו'. לא שמעתי עוד.

יום ב' כ"ח תמוז

לאחרי תפילת מעריב נסע אד"ש לביתו.

יום ג' כ"ט ער"ה מנ"א

אד"ש נסע לאוהל וחזר בשעה 9:10. לאחרי תפילת מנחה למעריב פנה לצד ימינו, ומיד הכינו השולחן והמיקרופון בצד שמאל של הפתח לחדר השני, כרגיל. והחל בשיחה בת 20 דקות. הי' שם בלתי סדר גדול כולם עמדו קרוב מדי לאד"ש עד ל-20 ס"מ ממנו, והי' קצת מבהיל... בשיחה התעכב אודות חודש מנ"א ור"ח בפרט. הוא סיים את השיחה תיכף

בראשו ובמחיאית כפיים, ובפרט לעבר יהודי מקורב משיקגו שעמד מצד ימינו. בשיחה הב' ערך סיום על הל' טו"א ומס' סוטה בברייתא. השיחה היתה קצרה וכן השיחה שלאחר'. בשיחה הג' דיבר אודות הוראות במעשה בפועל לימוד הל' ביה"ב וסיומים וכן סיום הש"ס ומשקה. בחלוקת המשקה עלה הת' בנימין שי' פינטל וקיבל בקבוק מאד"ש. ולאח"ז הכריז "בשם כל ישראל הנה (כשהוא מראה על אד"ש באצבעו) משיח צדקנו וההתוועדות תהי' מיד בירושלים". הקהל רחש כולו ע"ז אך פני אד"ש נראו כרגילות. לאח"ז רמו להש"ץ לנגן שיבנה.

בתפילת מנחה עלה אד"ש לתורה.

יום א ה' מנ"א הילולת האריז"ל

הח"י

לאחרי תפילת שחרית שאל את הריל"ג מדוע לא מכריזים על הסיומים כמובן שמיד הכריזו.

חלוקת הדולרים החלה בזמנה

ונסתיימה ב2:15. כשעבר ראש-העיר בית-שמש אמר לו אד"ש (מובא בזה חלק מהתוכן וללא אחריות) בית שמש הוא הבית של השמש שזה הולך על שמש ומגן ה' אלוקים, ובעת ביאת המשיח תתגלה השמש בתוקפה, ע"כ. הת' ב.כ. עבר והזכיר שם של א' שנפצע ע"י יר' בשוד, ולפני שסיים את השם ענה אד"ש אמן. אז הנ"ל החל לזמ' שירו בו, ואד"ש שאלו מה השם. כשהנ"ל לא ידע שמו היהודי, ענה אד"ש "אז דו זאלסט וויסן זאלסט געבן

לכה"פ 2 דולר. בחלוקת הדולרים נתן להעכט הילד עוד דולר באמרו "דאס איז פאר'ן טאט'ן" (זה קורה כו"כ פעמים).

יום ועש"ק ג' מנ"א

לאחרי תפילת מנחה פתח אד"ש בשיחה קצרה מאוד (פחות 5 דק') אודות חלוקת הדולרים לצדקה בפרט בעש"ק אחרי חצות. ובסיומה קצת על משיח, לאחר' - חלוקת דולרים קצרה. כשעלה במדריגות פנה לפתע לריל"ג והורה לו להכריז על קבלת שבת. הנ"ל הכריז מול קירות ריקים... בכלל ה' נראה בשמחה.

ש"ק פ' דברים - חזון ד' מנ"א

בליל ש"ק בלכה דודי עודד את השירה חזק. מישהו סיפר שלאחרי תפלת ערבית בקדיש בתרא דיבר איזה ילד והראה לו אד"ש באצבע על פיו לסימן שלא ידבר. בסיום התהלים החל החזון לנגן "הושיעה גו'" וכ"ק אד"ש עודד את השירה. (בכלל ניגנו הרבה קטעים ואד"ש עודד את השירה, עד כדי כך, שב'שים שלום' של מוסף פשט כ"ק אד"ש ככוונה לעודד השירה אך החזון לא ראה זאת ולא ניגן...).

ההתוועדות החלה בזמנה ונסתיימה בשעה 3:40. בשיחה הא' שערכה כשעה ויותר דיבר על חזון ואתחנן ותחילת וסיום פרשת דברים אודות מקנה רב כו', והיו הרבה ברכות וביטויים בקשר למשיח, באמצע התבטא "משה ואהרן און נשיא דורנו וואס ער איז גואל דורנו". לאחר' בניגון עודד את השירה חזק

נמשכה המרירות הנ"ל אך היום נראו פניו הק' יותר טוב. לאחר מעריב דיבר שיחה בת 20 ד' וכל השיחה היתה גשוריים (צריך לגזור) שמישיח כבר יבוא ועד מתי! ושמישיח יבוא עוד הלילה לפני קששעהמ"ט, הוא התבטא "נשיא דורנו וואס האט זיך משיח צדקנו" (אך הקול הי' יותר איתן מבאתמוול, ב"ה, וכן בדולרים חייך כו"כ פעמים).

יום ד' ח' מנ"א ערב ת"ב יהפך לשמחה

תפילת מנחה בשעה 6:00

ליל ה' תשעה באב יהפך במהרה לשישון ולשמחה

תפילת ערבית בשעה 8:30. לפני - הורידו את הפרוכת והכתרים מהס"ת, וכן המפה מעל הסטנדר של אד"ש ושול החזן. ובמקום הכסא שמו ארגז בנוי מעץ, בגובה הספסלים, מרופד בריפוד חום, פתוח מלפניו להכניס את הרגלים. לצד ימינו דרום ביהכ"נ הי' שולחן צר וארוך וסגור מצדדיו להשען עליו (הוא השולחן החום של הרש"ג נ"ע בהתועדויות), ו'מנורת לילה' גבוהה להאיר בספרינו.

כשירד לתפילה, וכן במשך כל ט"ב, היו פניו מלאות מרירות ועיניו הק' כבולטות והמבט הי' מאוד תמוה כבעולם אחר... ובעיקר: הליכתו היא איטית ביותר. ובידיו החזיק את הסידור וכן ספר קינות גדול (הוא תדפיס גדול מקינות מוסד הרב קוק תשל"ז). מכורך

לקבוצה של פרסים שביקשו ברכה לפרנסה ענה (באנגלית) שמירת שבת לא רק בחנות שתהי' סגורה אלא גם בבית. יהודי א' מבוגר שאמר שקיבל ברכה מהרבי הקודם לעשרים וחמש נכדים ולע"ע יש לו רק עשרים ושנים, אד"ש ספר 25 ד' ונתן לו וברכו. ליהודי א' לאחר שהקריא מדף רשימה של שמות כו', לאחר שאד"ש בירכם, הורה לו שאת המכתב יתן לו (כשהוא מצביע על בנימין קליין) (כו"ב באנגלית). כמוכן שהיו עוד הרבה סיפורים אך לדאבוני לא שמעתי עוד.

חזר מהאוהל בשעה 9:15, ולאחרי תפילות מנחה מעריב פתח בשיחה כרבע שעה אודות הלילת האריז"ל החי, לאחר ח' חלוקה קצרה של ד'.

יום ב' וא"ו מנ"א

לתפילת ערבית ירד כשמרירות, פשוטה, נסוכה על פניו. לאחר תפילת מעריב בזמנה דיבר שיחה כרבע שעה אודות החומרא בז' מנ"א לגבי "עד מתי". הטון בה נאמרה השיחה התאימה לתוכנה ולימים אלו - בניגון לאט וחלש, ומרירי, פשוט החל ז' מנ"א, והרי "הימים האלו נזכרים ונעשים".

הלילה לא נסע לביתו (כרגיל לאחרונה בכל יום ב'), אולי בגלל ט"ב יהפך לשמחה.

יום ג' ז' מנ"א

נסע לאוהל וחזר בשעה 9:15. כשירד לתפילות

יום ת"ב יהפך במהרה לשו"ש

לתפילת שחרית ירד עם סידורו והקינות הנ"ל. הסידור הי' פתוח אך לא התפלל בו, ועליו היו הקינות פתוח, ומידי פעם הי' מודפדף בו כמה דפים ל"החזיק" עם החזן. בתחילה הרכיב את משקפיו ולמד קצת מתוך הקינות עצמם (י"א שיש שם פ' הצ"צ על איכה שהוא באותיות קטנות ובה למד, וצ"ע).

לאחר זמן קצת הוריד את המשקפיים ופתח את הצילום של איכה והחל לאומרו כה"ז עד לאמצע חזרת הש"ץ שאז גמרו כולו (זה חידוש שלא הי' בשנים עברו), ורק אז החל להסתכל בסידור, ולעקוב בו אחרי החזן. ברכו ק"ש (שכנראה אמר רק פסוק ראשון ולא יותר) וקדושה - אמר כשהוא מסתכל בקינות ולא בסידור (אף שהי' פתוח כה"ז כנ"ל (כשהוא מתחת לקינות)). במשך כל הזמן עמד שעון על הסטנדר. כשהקהל הגיע לשמו"ע פסע לאחוריו, כביכול, כלפני שמו"ע, ג' פסיעות, והמשיך לומר את איכה. כשהודקוב גמר את התפילה ופסע לאחוריו - פסע אד"ש עוה"פ ג' פסיעות (כביכול), אך לא כרע בראשו לשמאלו וימינו וכו', וכן לא מילמל (עושה שלום בו'). (אגב בתחילת השמו"ע ובסיומה התנוועע חזק כבכל שמו"ע...) (גם פרט זה לפסוע וכו', הוא דבר חדש השנה). לאחר קדושה המשיך באמירת האיכה עד שסיימה, ואז סגר הקינות והביט בסידור. בעת קריה"ת הביט בקינות. עלה לשלישי - מפטיר, וקרא את ההפטרה כרגיל ובקול קצת שבור, לאחר חזר למקומו אחרי הס"ת.

(בגודל התהילים הגדול), ובתוכו צילום מאיכה בפ"ע, שדפיו מהודקים בצד הימני למעלה. החזן הי' הרב חודקוב שי' (יש לו יארצייט) ש(כמובן) 'עיצבן' את הקהל בכך, שאד"ש הי' צריך לחכות לו בסיום הק"ש ולאחרי שמו"ע וכו', וכמו"כ להרבה פעמים פנה אד"ש לשמאלו כדי לשמוע הקדישים בו' שלו כי, בגלל חלישותו התפלל בשקט.

לאחר שמו"ע וק"ש, פנה אד"ש לימינו לשולחן הנ"ל והניח עליו את ספר הקינות. כשראה זאת הריל"ג חשב שבכוונת אד"ש לשבת ופניו אל השולחן, לכן סובב את הארגז הנ"ל לכיוון הנ"ל, וכך התיישב אד"ש בתחילה, והיינו שפניו לצד דרום ביהכ"נ. לאחר זמן מועט (כנראה מפני שהשולחן סתום וא"א להכניס לשם הרגליים, או מפני שלא רצה לשבת ואחוריו כלפי כל הקהל), החל אד"ש לפנות לצד שמאלו עד שפניו היו לצד מזרחה, אך כמובן שזה לא הי' נוח כלל כי אז ישב על רוחב הארגז (כנ"ל שהריל"ג סידרו לצד דרום) וידיו על ברכיו, והקינות על המגירה שנפתחת מהסטנדר. בקיצור העסק לא הי' נוח. באיכה הי' החזן ר"י גורדון, והוא יושב באמצע ביהכ"נ. הנ"ל קרא קצת לאט, ואד"ש קרא יותר מהר, אך בתחילת כל פרק מאיכה חיכה לחזן (פ"ד נאמרה באריכות לפ"ע), והחל לומר את הקינות של הלילה לפני החזן. בעת אמירת הקינות הרכיב את משקפיו (הם בצבע חום, קצת חדש), זה הי' יפה מאוד ואינו מחוזה רגיל בד"כ. כשאמרו ואתה קדוש הורידם והכניסם לכיס העליון של הסירטוק, ואתה קדוש אמר בישיבה.

וכן המפה שעל הסטנדר וכו'. ירד כשהוא מעוטר בטלית ותפילין (לא ידוע לי אם של רש"י או אחרים, וי"א שיש להם הוכחה שאינו של רש"י מהצעות דתש"י, אך לדידי צ"ע). החלו שש"י, ק"י, אכ"א, עלינו (כמדומה, לא ברור, שלפני עלינו דפדף לקרבנות של שחרית ככמה שיטות בשו"ע ויל"ע), אח"ז אמר השיעור תהילים היומי, סדר הקרבנות וקטרת דמנחה, אשרי. קריה"ת עלה עוה"פ לשלישי - מפטיר (זו הפעם היחידה בשנה שרואים מפטיר עם תפילין), את ההפטרה אמר בקול נמוך אך הי' שקט ולכן שמעו. בתפילת העמידה האריך הרבה כשתי דק' יותר מחדקוב... באמצע מושך זמן לאחרי שהפך את הדף שבו מסתיים "נחם" (עיין בס' תו"א) דפדף עוה"פ לאחור (אולי קרא שם עוה"פ נחם), אח"כ בעננו דפדף עוה"פ להתחלה כי בס' תו"א איננו בשו"ת כ"א בין גואל לרפואה.

לפני ואחרי התפילה נגע בפרוכת. מעריב בשעה 8:30 בזאל הקטן. לאחרי' לא יצא לקידוש לבנה כי הי' מכוסה.

לכללות הת"ב בבית חיינו יש להעיר נקודה א'. מצד א' אין כאן עצבות של מתנגדים, ואפי' בלא זריקת "בערעלאך" וכיו"ב (שאיננם גם בפועל). ולאידך גיסא כשרואים את פניו הק' של אד"ש פניו החיוורות כו' וכן העינים, ובכלל המרירות עצומה הנסוכה על פניו (וכו"א א"א כלל לתאר בכתב...) הרי מבינים שהחורבן הוא

הפעם לפני שחרית, "קיבלוקצת שכל" והביאו שולחן הפתוח מצדדיו. ומכיון שהריל"ג חשב שאד"ש ישב כשפניו לצד מזרח כבאתמול במשך רוב הזמן ולכן סידר את הארגו בכזה אופן, אך... אד"ש לפתע התיישב באופן אלכסוני כשרוב לצד דרום, ועוה"פ הי' לא נוח כי רגל הימנית היתה לצד דרום ורגל השמאלית למזרח. ואת הקינות הגיח על השולחן שבצד דרום - ימין, וידו הימנית על השולחן והשמאלית באויר. במשך כל אמירת הקינות הרכיב את משקפיו, אך לא ראינו זאת כי פניו היו כנגד צד דרום-מזרח.

את הקינות לא אמר כל קטע עם החזן (שוסטרמן שישב בתוך הריבוע לצד צפון) (כנראה שיותר לאט וכנראה שלא גמר עמו). כשהחזן אחז בקינה האחרונה עמד אד"ש מהארגו שעון על הסטנדר ואז הוריד את המשקפיים וחיכה שהחזן יתחיל את הקינה אלי ציון וערי' (שמתי לב שאמר לפני החזן את הקטע, ורק לאחרי שהחזן מסיים לחזור עליו (והקהל מתחיל את הקטע הבא) אומ' את הפזמון אלי ציון וערי' כו'. ועוד פרט, כשהחזן על הפזמון, קורא אותו מתוך הכתב ואפי' אם הוא בעמוד אחר ואפי' אם צריך להפוך דף, וכן בלילה). לאח"כ אמר אשרי ובל"ג ועלינו עם הקהל ואח"כ עלה לחדרו. כל פעם שנכנס ויצא מהלילה הביט מרחוק על ארון הקודש, במקום לנגוע בפרוכת.

תפילת מנחה בשעה 3:15, לפני"ז כבר הקימו את הספסלים, החזירו את הכתרים לס"ת והפרוכות, וכן הורידו את הכסא,

דיבר בהרחבה (ולפ"ע יותר מהשיחה הא') על והי' עקב וההוראה מפרש"י עה"פ , לאחרי שיחה זו מוחא כפים חזק. בשיחה הג' הקצרה דיבר על האורחים שבאו שיאמרו לחיים וכל הקהל "ואני הקטן"... מתחיל לחיים לחיים ולברכה. שתי רוב כוסו, לאחרי' ניגנו ניגון הרלו"צ ועשה חזק מאוד בידו השמאלית לכיוון הקבוצה בצורה אחרת קצת מתמיד. בשיחה הד' דיבר אודות ט"ו באב ומשקה. לאחרי חלוקת המשקה החל לנגן והריקותי ורמז להש"ץ לנגן שיבנה, לאחרי' החל לנגן נייעט נייעט.

בתפילת מנחה עלה לתורה, בשים שלום ניגן החזן ואד"ש עודד בזה להביט באותו זמן לצד ימינו. בכלל הי' נראה בהתועודות "אויפגעלייגט".

יום א' י"ב מג"א

חלוקת הדולרים החלה בזמנה ונסתיימה בשעה 2:30 ומובא בזה כמה גרגירים: מארגני כינוס בקעמפ עם וורדיגר ופריד ביקשו ברכה שלא ירד עם גשם, ענה אד"ש בפשיטות "יא עם וועט ניטרעגינען". וראה זה פלא שהחזאים הודיעו שכל היום ירד גשם וראה זה פלא שהחזאים הודיעו שכל היום ירד גשם ורק זמן מועט לאחרי דברי הרב הפסיק הגשם כליל! הרב קופציק השליח בחדרה נתן לאד"ש מפתח העיר, ענה לו אד"ש "איך עפן די שטאט פאר אלע עניני טוב ותומ"צ (אינ יראת שמים)

דבר רציני... וד"ל... ויה"ר שיהפכו ימים אלו לשו"ש תיכף ומיד ממש.

יום ועש"ק ואתחנן - נחמו יו"ד מג"א

כשירד לתפילת שחרית לא שרו ועל פניו עדיין נראה ארשת של תשעת הימים.

כשירד לתפילת המנחה כבר שרו לראשונה מתחילת ר"ח מג"א (אגב זה עצמו מאוד, "מוזר" שהרבי ירד ולא שרים). ואד"ש עודד את השירה ואפי' חיך לילדים בדרך, בקיצור הירידה נסתיימה והחלה העלי'.

ליל ש"ק ואתחנן - נחמו י"א מג"א
כשנכנס עודד חזק את השירה וכן בלכה דודי.

יום ש"ק י"א מנחם אב

בעת קריאת עשה"ד עמד שעון בצד דרומו - ימינו של הסטנדר, והביט בחומש ורק מפעם לפעם ובפרט בסוף הביט לכיוון הבימה. לאחר שהעולה לתורה (הרב מארלו שיי') סיים את ברכתו שב למקומו אך המשיך לעמוד עד הסוף.

ההתועודות החלה בזמנה. בשיחה הא' שארכה כשעה דיבר אודות סיום הל' כלים והקשר לואתחנן ערי מקלט ועקב. ומחצי השיחה דובר על הרבה נושאים שהקשר שביניהם קטן ולכן קשה לזכרם. בשיחה הב', שארכה כמחצית השעה,

יום ג' י"ד מנ"א

לאחרי תפילת מנחה ניפנף בידו לשלום ובחיוך רחב להנגיד מיניץ (וכן במשך התפילה הביט עליו כמה פעמים).

לאחרי תפילת ערבית בזמנה אמר שיחה ארוכה וערוכה בת 25 דק' על ט"ו באב מעלתה וההוראה להתוועד ולהחליט ובפרט בקביעות עיתים בלימוד החסידות. בחלוקת הדולרים הי' מאוד "אופגעלייקט".

כשעבר הרד"ר נתן לו עוד דולר כהשתתפות בהתוועדות, וכן נתן לקרסינסקי מאוסטרלי וכן לכו"כ אנשים. כשעבר רוזנפלד (שתמיד עובר בנו הקטן ובידו מנפנף לאד"ש) שאלו כשהוא מתמיה בשתי ידיו היכן הילד? ואח"כ עשה בידיו בתנועה של ביטול וכ"ז בחיוך לא ישוער כלל!

יום ד' ט"ו מנ"א

נסע לאוהל לאחרי תפילת מנחה ומעריב אמר שיחה בת 25 דקות ובה הורה לעשות עוד התוועדות. בדולרים חייד כו"כ פעמים ודיבר עם כמה אנשים, וביניהם סרברנסקי מאוסטרלי.

יום ה' ט"ז מנ"א

נסע לאוהל וחזר בשעה 8:30 (מוקדם יחסית).

יום שי"ק פ' עקב ה"י מנ"א

ההתוועדות החלה קצת לאחרי זמנה

און איך פארשלאס די שטאט פון אלע עניני שלילה וואס איז געווען ביז יעצט", ונתן לו דולר לתת בעירי'. [לשון המדוייק: זאל זיין בהצל' רבה ומופלגה דו זאלסט זאגן אז איך האב געפנט די טירן פאר די ענינים טובים וקדושה, איך נעם מיט דער שליסל ממילא האב איך פארשלאסן די טירן פאר ניט גוטע זאכן און געפנט די טיר פאר אלע ענינים פון אידישקייט און קדושת א"י אין אן אופן דאס זאל זיין (ווערן) א חלק פאר תורה ומצוותי' בשו"ט. האט א פושקע צדקה מסתמא אין עירי' זאלסט דאס אריין לייגן אין א צדקה פושקא.]

י.ר. הביא מישהו ממשרד החינוך באה"ק אמר לו אד"ש בחיוך "תחנך את כל אה"ק גם את הממשלה, לא באופן של פקודות (הם לא אוהבים פקודות), אני לא מתכוון בדרך צחוק אלא בכל הרצינות", ואח"כ נתן לו עוד דולר ש"יחנך את כל הממשלה". להר' משה עדראי אמר אד"ש (לפני שיציג א"ע) "דו וויסט דאך פון ביה"ס למלאכה" ונתן לו דולר שיתן שם. וכן לא' מהבוגרים הביס"ל שביקש ברכה לשידוך נתן לו ד' באומרו לתת בביה"ס.

יום ב' י"ג מנ"א

לפני תפילת ערבית נכנסו לגעה"ת קבוצה קטנה של 3 אנשים ואשה, ושוחחו עם אד"ש זמן מזה, לא ידוע לי מי הם. לאחרי תפילת ערבית לא נסע אד"ש לביתו.

יום א' י"ט מנ"א

בעת חלוקת הדולרים הגיע הרב יעקב יוסף שי', ושוחח עם אד"ש כמה דקות, ויל"ע.

אד"ש נסע לאוהל וחזר בשעה 8:50 לערך. בשעה 9:00 ירד לתפילת מנחה ומעריב. לתפילת ערבית ירד אד"ש בעצמו לפני התיבה, לראשונה מכ"ב שבט! התפילה היתה כרגיל. לאחריו אמר שיחה בת 25 ד' אודות המיוחד שבשנה זו שנת המ"ה - ביטול, ובחד ע"ז מאה - שלימות. כשעבר הר"י נימוטין אמר לאד"ש שהי' בשבת בגן ישראל, אמר לו אד"ש בחיוך רחב כ"האב איך געזוכט". חיך כו"כ פעמים ועודד השירה כשעברו אנשים מסויימים.

יום ב' כ"ף מנ"א

בשעה 10:00 ירד אד"ש לתפילת שחרית והחל את התפילה כרגיל. ניגון התפילה הוא כמו לפני שנת האבילות, ר"ל, כלומ' שמקריא בקול יותר פסוקים, ויותר מנגן כו', אך אין שינויים גדולים. מכיון שהי' חתן אמר "והמרחם", וכן במנחה. בתהילים אמר כל הפסוק האחרון, ורק תחילת הפרק הבא.

נסע לאוהל וחזר בשעה 9:00 וירד לתפילת מנחה ומעריב. במנחה עבר לפני התיבה. למעריב עבר לסטנדר שלו כשהסידור פתוח בידיו.

ונסתיימה בשעה 4:05. בשיחה הא' דיבר שיחה בהרחבה אודות ב' הפי' בעקב (זו היתה דומה להרחבה שבשיחת כ"ח סיון - לדעתך). בשיחה הב' דיבר הרלו"צ שהלך לגלות ועד"ד הניאל. בין השאר אמר שהרלו"צ קשור עם משיח כי הי' מזרע דוד ויש לו יחוס מהמהר"ל וכבר נדפס. לאחריו ניגנו 'שאמיל' וכ"ק אד"ש מחא כפים בחוזק אבל לא מהר.

בשיחה הג' קישר שמו של בעל ההילולא עם הגאולה ששניהם לשון עתיד, לאחריו ניגנו אימתי ואד"ש עודד את השירה וכן השתתף בשירה בעצמו. בשיחה הד' חזר תורה מבעל ההילולא ובתוספת, ובה אמר אודות משקה.

בחלוקת המשקה מזוג מכוסו, חוץ ממה שמוזג מהבקבוק, להר"מ אדרעי ולמנחם גערליצקי שהכריז על סיום רמב"ם. הר"ד ראסקין הכריז על הירחי כלה שהתקיים בגן ישראל, וכ"ק אד"ש אמר "מסתמא איז דאס אויכעט פאר די חתונה" (השבוע ביום ג' מחתן את בתו בשעטומ"צ). לאחר חלוקת המשקה חיכה קצת והביט לצדדים ואח"כ החל לנגן ניקון הקפות לאביו, ועודד את השירה חזק מאוד לפתע באמצע הניגון קם על מקומו והחל למחוא כפיו חזק מאוד פחות מדקה, והתיישב על כסאו והמשיך לעודד את השירה. בשיחה הה' והאחרונה דיבר על פרק"א.

במוצש"ק המשיך לעודד השירה קצת לאחריו שהגיע למקומו.

לזכות

החתן הרה"ת מנחם מענדל שי'

והכלה ברכה אסתר תחי'

מזאן

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

ביום רביעי, י"א סיון, ה'תש"פ

ולזכות התגלות כ"ק אדמו"ר מה"מ תומ"י ממש